Parimiele lui Salomon

Teologie pentru azi
București
2016

Parimiele lui Salomon

Traducere și note de
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Teologie pentru azi
București
2016

Am tradus textul cărții conform LXX, ed. Alfred Rahlfs, 1935, inclusă în *Bible Works 9*.

Sfânta Frescă
de pe coperta primă
am preluat-o de aici[1].

[1] A se vedea:
http://www.byzarticon.gr/images/stories/photogallery/toixografies/doxa/SOLOMON_THE_PROPHET-web.jpg.

Capitolul 1

1. Parimiele lui Salomon [παροιμίαι Σαλωμῶντος], fiul lui David, care a împărățit în Israil.

2. [Ca omul] să cunoască înțelepciunea și învățătura și să înțeleagă cuvintele înțelegerii [λόγους φρονήσεως]

3. și să primească întorsăturile cuvintelor și să înțeleagă adevărata dreptate și judecata a o îndrepta,

4. ca să dea celor nerăi deșteptăciune [πανουργίαν], iar copilului tânăr [să-i dea] și simțire [αἴσθησίν] și cugetare [ἔννοιαν].

5. Căci auzind acestea, cel înțelept mai înțelept va fi [σοφὸς σοφώτερος ἔσται], iar cel cugetător chivernisire/ administrare va dobândi [ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται]

6. și va înțelege parabola [παραβολὴν] și cuvântul întunecos [σκοτεινὸν λόγον] și exprimările înțelepților și enigmele [αἰνίγματα]/ ghicitorile/ proverbele.

7. [Căci] începutul înțelepciunii [este] frica lui Dumnezeu [ἀρχὴ σοφίας φόβος Θεοῦ], iar înțelegerea [este] bună tuturor celor care o fac pe ea. Și evlavia întru Dumnezeu [este] începutul simțirii și înțelepciunea, iar învățătura celor neevlavioși o vor disprețui.

8. Ascultă, fiule, învățătura tatălui tău și să nu lepezi așezămintele [θεσμοὺς] maicii tale!

9. Căci cunună de haruri [στέφανον χαρίτων] vei primi pe creștetul tău și colier de aur împrejurul gâtului tău.

10. Fiule, să nu vă [te] rătăcească oamenii neevlavioși, nici să-i voiești! [Iar] dacă au să te invite pe tine, zicând:

11. „Vino cu noi! Să împărțim [același] sânge și să ascundem întru pământ, cu nedreptate, pe omul cel drept!

12. Și să-l înghițim pe el de viu, ca Iadul, și să ridicăm de pe pământ pomenirea lui.

13. Să apucăm câștigarea lui cea de mult preț și să umplem casele noastre de prăzi.

14. Și partea ta pune-o în[tru] noi și toți să dobândim pungă obștească și [ca] un mic sac [μαρσίππιον[2] ἓν] să [ne] fie nouă!”,

15. să nu mergi pe cale cu ei. Și abate piciorul tău din cărările lor!

16. Căci picioarele lor întru răutate aleargă și repezi [sunt ca] să verse sânge.

17. Căci nu cu nedreptate se întind capcane păsărilor.

18. Căci aceștia, care sunt părtași la ucidere, își adună lor rele, și rea [este] pieirea oamenilor celor fărădelege [ἀνδρῶν παρανόμων].

19. Aceste căi sunt ale tuturor celor care săvârșesc cele fărădelege, căci [sunt] îndepărtați [prin] neevlavia sufletului lor.

20. Înțelepciunea, în[tru] ieșirile [ei], se laudă și duce îndrăzneala în ulițe.

21. Și [de] pe marginile zidurilor propovăduiește și la porțile conducătorilor slujește și la porțile cetății îndrăznind, zice:

22. „Oare câtă vreme cei nerăi au să țină dreptatea [și] nu se vor rușina? Iar cei nebuni, ai rușinii fiind, poftitori, neevlavioși făcându-se, au urât judecata limpede/ înțelegerea/ simțirea/ experiența [ἐμίσησαν αἴσθησιν]

23. și vinovați s-au făcut mustrărilor.

---

[2] Acesta fiind substantivul care a dat, în română, pe *marsupiu*.

Iată, vă voi aduce vouă de față cuvântul suflării mele [ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν] și vă voi învăța pe voi cuvântul meu!

24. Fiindcă vă chemam și nu m-ați ascultat, și întindeam cuvinte [spre voi] și nu luați aminte,

25. ci goale făceați sfaturile mele și [la] ale mele mustrări [nu] v-ați supus.

26. De aceea și eu la pieirea voastră voi râde și mă voi veseli când are să vă vină vouă moarte.

27. Și când are să vă vină vouă, deodată, zarvă și pieire, asemenea viforului [care] are să vină și când are să vă vină vouă necaz și împresurare sau când are să vă vină vouă moarte.

28. Căci va fi când aveți să mă chemați și eu nu vă voi asculta pe voi, căuta-mă-vor cei răi și nu mă vor afla.

29. Căci au urât înțelepciunea și frica Domnului nu au ales-o.

30. Nici [nu] voiau [la] ale mele sfaturi a lua aminte și își băteau joc de ale mele mustrări.

31. De aceea vor mânca roadele căii lor și de neevlavia lor se vor umple.

32. Căci, pentru că făceau nedreptăți pruncilor, vor fi uciși, și cercetarea[3] [pe] cei neevlavioși îi va nimici.

33. Dar cel care mă ascultă pe mine, [acela] se va sălășlui în nădejde și se va liniști, [fiind] fără frică dinspre tot răul [ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ]".

---

[3] Cercetarea judecății lui Dumnezeu. Dumnezeu, când va cerceta viața lor.

Capitolul 2

1. Fiule, dacă primind cuvântul poruncii mele îl vei ascunde aproape de tine,

2. va asculta înțelepciune urechea ta și va veni inima ta întru înțelegere și va veni ea în[tru] învățătură fiului tău.

3. Căci dacă ai să chemi înțelepciunea și înțelegerii ai să îi dai glasul tău, [atunci] și simțirea ai să o cauți [cu] glas mare.

4. Și dacă ai să o cauți pe ea, ca argintul și precum comorile ai să o găsești pe ea.

5. Atunci vei înțelege frica Domnului [φόβον Κυρίου] și cunoașterea lui Dumnezeu [ἐπίγνωσιν Θεοῦ] vei afla.

6. Că[ci] Domnul dă înțelepciune și de la fața Lui [sunt] cunoașterea [γνῶσις] și înțelegerea [σύνεσις].

7. Și [El] tezaurizează/ adună [θησαυρίζει] celor care își desăvârșesc mântuirea [τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν] [și] va apăra călătoria lor,

8. [ca ei] să păzească calea dreptăților, și calea celor care se tem de El o va păzi.

9. Atunci vei înțelege dreptatea și judecata, și vei desăvârși toate osiile cele bune [καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς].

10. Căci dacă are să vină înțelepciunea întru mintea ta [ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν], [atunci] și sufletului tău simțirea are să i se pară a fi *bună* [ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ *καλὴ* εἶναι δόξῃ].

11. Sfatul cel bun te va păzi și gândul cel cuvios te va ține,

12. ca să te izbăvești de calea cea rea și de omul grăind nimic credincios [καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν].

13. O, cei care părăsesc căile cele drepte [ὁδοὺς εὐθείας] [pentru] a merge în căile întunericului [ἐν ὁδοῖς σκότους]!

14. Cei care se bucură în cele rele și se veselesc în desfigurarea cea rea,

15. ale căror cărări [sunt] strâmbe și întortocheate [sunt] căile lor,

16. [căci ei vor ca] departe să te facă de la calea cea dreaptă și străin de mintea cea dreaptă [καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης].

17. Fiule, să nu te apuce sfatul cel rău, cel care părăsește învățătura tinereții [διδασκαλίαν νεότητος] și făgăduința cea dumnezeiască uitând-o!

18. Căci a pus lângă moarte casa lui și lângă Iad, cu pământenii, osiile lui.

19. Toți cei care merg în el nu se vor mai întoarce, nici nu au să apuce cărările cele drepte, căci nu se prind de anii vieții.

20. Căci dacă mergeau [ar fi mers] [întru] cărările cele bune, au aflat [ar fi aflat] cărările cele netede ale dreptății [τρίβους δικαιοσύνης λείους].

21. Cei buni vor fi locuitorii pământului și cei nerăi vor rămâne pe el, că[ci] Drepții vor locui pământul și Cuvioșii vor rămâne pe el.

22. [Și] căile neevlavioșilor se vor nimici de pe pământ, iar cei fărădelege vor fi scoși de pe el.

Capitolul 3

1. Fiule, ale mele legiuiri nu le uita și cuvintele mele să le păzească inima ta!

2. Căci lungimea vieții și anii vieții și pace ți se vor adăuga ție.

3. Milosteniile și credințele [πίστεις][4] să nu te părăsească! Ci leagă-le pe ele la gâtul tău și vei afla har [εὑρήσεις χάριν]!

4. Și gândește mai înainte cele bune înaintea Domnului și a oamenilor [καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων].

5. Fii nădăjduind cu toată inima în Dumnezeu și în înțelepciunea ta nu te înălța [ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου][5]!

6. În toate căile tale fă-o cunoscută pe ea[6], ca să îndrepteze căile tale și piciorul tău să nu se împiedice.

7. Nu fi înțelept în[tru] tine [μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ][7], ci teme-te de Dumnezeu și te abate de la tot răul!

8. Atunci va fi *vindecare* [ἴασις] trupului tău și *îngrijire* [ἐπιμέλεια] oaselor tale.

9. Cinstește pe Domnul din ale tale drepte osteneli [δικαίων πόνων] și fă început Lui din ale tale roade ale dreptății [καρπῶν δικαιοσύνης]!

---

[4] *Multele învățături* ale credinței lui Dumnezeu.

[5] Nu te înălța *cu mintea*. Nu te mândri din cauza înțelepciunii pe care o ai, pentru că ea e de la Dumnezeu.

[6] *Arată* înțelepciunea pe care ai primit-o de la Dumnezeu! Arată, în tot ceea ce faci, că ești *un om înțelept*, un om pe care Dumnezeu *l-a învățat* înțelepciunea Lui!

[7] Nu folosi înțelepciunea ta *împotriva* mântuirii tale și nici împotriva lui Dumnezeu, ci înțelepciunea ta trebuie să fie plină de frica Domnului și de virtuți dumnezeiești!

10. Ca să se umple cămările tale de răsplata de grâu și teascurile tale au să țâșnească vinul.

11. Fiule, nu disprețui certarea Domnului [μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου], nici [nu] slăbi de a Lui mustrare!

12. Căci, pe care Domnul îl iubește, îl ceartă [ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει] și îl biciuiește pe tot fiul pe care îl primește [μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παρα-δέχεται].

13. Fericit [este] omul care a aflat înțelepciune și muritorul care vede înțelegere.

14. Căci [este] mai bine [pe] ea a o neguțători[8] decât vistierii de aur și de argint.

15. Și mai cinstită [este ea decât] pietrele cele scumpe.

Nu se va împotrivi ei niciun rău [și ea] este binecunoscută de toți cei care se apropie de ea și tot [ce este] cinstit, nu este vrednic de ea.

16. Căci lungimea vieții și anii vieții [sunt] în dreapta ei și în stânga ei [se află] bogăție și slavă. Din gura ei iese dreptatea, și legea și mila pe limba [ei] o poartă.

17. Căile ei [sunt] căi bune și toate cărările ei [sunt] în pace.

18. Pom al vieții este tuturor celor care se țin de ea și celor care se sprijină pe ea, [căci] ca pe Domnul e întemeiată.

19. Dumnezeu a întemeiat pământul [cu] înțelepciune[9] [ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν] și a pregătit cerurile în[tru] înțelegere [ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει][10].

---

[8] *A înmulți* înțelepciunea.

[9] *Înțelepciune* care e *Fiul* Său.

[10] Iar *Înțelegerea* e tot *Fiul* Lui.

20. În[tru] simțire s-au rupt abisurile și norii au curs rourări[11].

21. Fiule, să nu fii purtat departe, ci păzește sfatul și gândul meu!

22. Ca să trăiască sufletul tău și har să fie împrejurul gâtului tău. Și va fi *vindecare* [ἴασις] trupurilor tale [ταῖς σαρξί σου] și *îngrijire* [ἐπιμέλεια] oaselor voastre [τοῖς σοῖς ὀστέοις].

23. Ca să mergi nădăjduind în pace [în] toate căile tale și piciorul tău nu are să se împiedice.

24. Căci dacă șezi, fără frică vei fi [ἐὰν γὰρ κάθῃ ἄφοβος ἔσῃ], iar dacă ai să adormi, dulce vei adormi [ἐὰν δὲ καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις].

25. Și nu te vei teme de frica venită, nici de îndemnurile venite [de la] cei neevlavioși.

26. Căci Domnul va fi în toate căile Tale și va întări piciorul tău ca să nu te clatini.

27. Să nu te depărtezi a face bine celui sărac, când va să aibă mâna ta a ajuta.

28. Să nu zici: „Întorcându-te, întoarce-te și mâine îți voi da!”, capabil fiind tu *a face bine*, căci nu știi ce va naște ceea ce vine [οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα].

29. Să nu lucrezi asupra prietenului tău cele rele, pribegind și nădăjduind în tine.

30. Să nu iubești cearta, în deșert, cu omul, [ca] nu [cumva] să se lucreze ceva rău întru tine.

31. Să nu câștigi cele rele ale oamenilor, [adică] ocările, nici să râvnești [ζηλώσῃς] la căile lor.

32. Căci necurat [este] înaintea Domnului tot cel fărădelege și în[tre] cei Drepți nu se adună.

---

[11] În LXX avem δρόσους. Adică, cuvântul *rouă* la plural. Dar cum, în limba română, *rouă* nu are plural, de aceea l-am folosit pe *rourare* la plural.

33. Blestemul lui Dumnezeu [este] în casele neevlavioșilor, iar casele celor Drepți sunt binecuvântate.

34. Domnul, celor mândri, le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har.

35. Cei înțelepți slava o vor moșteni, iar cei neevlavioși au înălțat necinstea.

Capitolul 4

1. Ascultați, fiilor, învățătura tatălui [vostru] și luați aminte [ca] să cunoașteți cugetarea!

2. Căci dar bun [δῶρον ἀγαθὸν] vă dau vouă. Legea mea să nu o părăsiți.

3. Căci și eu am fost fiu ascultător [ὑπήκοος] tatălui [meu], și iubindu-mă în fața maicii [mele],

4. care îmi ziceau și mă învățau[12]: „Statornicește cuvântul nostru întru inima ta!

5. Păzește poruncile, să nu le uiți, nici să treci cu vederea cuvântul gurii mele!

6. Nici să o părăsești pe ea[13] și te va ține pe tine. Iubește-o pe ea și te va păzi pe tine!

7.

8. Înconjoară-o pe ea și te va înălța! Cinstește-o pe ea, ca să te îmbrățișeze pe tine!

9. Ca să dea capului tău cunună de haruri și [cu] cununa desfătării are să te apere pe tine".

10. Ascultă, fiule, și primește cuvintele mele și se vor înmulți anii vieții tale, ca să ți se facă ție multe căile vieții!

11. Căci căile înțelepciunii te învață și te pun pe tine în cărările cele drepte.

12. Căci dacă ai să mergi, nu ți se vor închide ție pașii, iar dacă ai să alergi, nu vei osteni.

13. Apucă-te de a mea învățătură, să nu-i dai drumul, ci păzește-o pe ea ție, întru viața ta!

14. [În] căile neevlavioșilor să nu mergi, nici să râvnești căile celor fărădelege.

---

[12] Ambii părinți îi vorbeau și îl învățau.

[13] Sfântul Salomon se referă din nou la *înțelepciune*.

15. În care loc au să facă tabără, să nu mergi acolo, ci abate-te de la ei și schimbă-te [παράλλαξον]!

16. Căci nu au să doarmă, dacă nu au să facă rele. Luatu-s-a somnul [de la] ei și nu dorm.

17. Căci aceștia mănâncă grânele neevlaviei [σῖτα ἀσεβείας] și [cu] vinul fărădelegii se îmbată.

18. Iar căile Drepților strălucesc asemenea luminii, [căci ei] merg și luminează până ce are să se termine ziua.

19. Iar căile celor neevlavioși [sunt] întunecate, [căci nu] știu cum se împiedică.

20. Fiule, ia aminte la cuvântul meu și apropie-ți urechea ta cuvintelor mele!

21. Ca să nu te părăsească izvoarele tale, păzește-le pe ele în inima ta!

22. Căci viața este a celor care le află pe ele și [ele sunt la] tot trupul vindecare.

23. Cu toată paza, păzește-ți inima ta, căci din acestea [sunt] ieșirile vieții [ἔξοδοι ζωῆς]!

24. Alungă [de la] tine gura necinstită [σκολιὸν στόμα] și buzele nedrepte [ἄδικα χείλη] aruncă-le departe de tine!

25. Ochii tăi să vadă cele drepte, iar pleoapele tale să încuviințeze cele drepte!

26. Fă drepte cărările picioarelor tale și îndreptează căile tale!

27. Să nu te abați întru cele de-a dreapta, nici întru cele de-a stânga, ci întoarce piciorul tău de la calea cea rea! Căci știe Dumnezeu căile cele de-a dreapta și strâmbe sunt cele de-a stânga. Și El drepte va face cărările tale și călătoriile tale în pace le va îndrepta mai departe.

Capitolul 5

1. Fiule, ia aminte [la] a mea înțelepciune și apropie-ți urechea ta cuvintelor mele!

2. Ca să păzești cugetarea cea bună [ἔννοιαν ἀγαθήν]. Iar simțirea buzelor mele ți-o poruncesc ție.

3. Nu lua aminte femeii celei rele [μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί]! Căci miere picură de pe buzele femeii curve [μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης]. Sau până la o vreme [ea] unge gâtul tău.

4. Dar, mai târziu, *mai amară* [decât] fierea o vei afla și *ascuțită* mai mult [decât] sabia cu două tăișuri.

5. Căci picioarele nebuniei [τῆς ἀφροσύνης οἱ πόδες] îi coboară cu moarte, întru Iad, [pe] cei care se folosesc de ea [τοὺς χρωμένους αὐτη][14], iar urmele ei[15] nu se statornicește [nu se statornicesc].

6. Căci [ea întru] căile vieții nu merge și primejdioase [sunt] cărările ei și [cărările ei] nu [sunt] binecunoscute [εὔγνωστοι].

7. Așadar, fiule, ascultă-mă acum și să nu faci goale cuvintele mele!

8. Fă departe de ea calea ta! Să nu te apropii de ușile caselor ei,

9. ca să nu dea altora viața ta și traiul tău celor nemilostivi,

10. ca să nu se sature cei străini de tăria ta și ale tale osteneli întru casele celor străini au să intre.

11. Dar [dacă] te vei pocăi de cele ultime[16] [ale tale], când au să se tocească cărnurile trupului tău [ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου][17]

---

[14] De femeia curvă.

[15] Se referă la aceeași femeie.

[16] De păcatele pe care le faci acum.

[17] Când ai să îmbătrânești.

12. și vei zice: „Cum am urât învățătura și [de ce] mustrările le-am abătut [de la] inima mea?[!]

13. Nu ascultam glasul [celui care se arăta] certându-mă și învățându-mă [οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με], nici [nu] îmi apropiam urechea mea [de cuvintele lui].

14. În puțin [timp] m-am făcut în[tru] totul rău, [fiind vorbit de rău] în mijlocul adunării și al sinagogii [ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς]".

15. [De aceea], bea ape din vasele tale și din izvoarele fântânilor tale!

16. Să nu ți se verse ție apele din fântâna ta și întru ulițe să umble apele tale!

17. Să-ți fie ție singur[ele] avuții [ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα] și nimeni străin să [nu-]ți fie părtaș ție!

18. Fântâna apei tale să-ți fie ție [numai] a ta și te veselește cu femeia cea din tinerețea ta [καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου]!

19. Căprioara cea iubită [ἔλαφος φιλίας] și mânza [πῶλος] harurilor tale să-ți vorbească ție! Și aceasta să se socotească a ta și împreună cu tine [să fie] în toată vremea! Căci cu aceasta, [cu] cea iubită, purtându-te împreună, vei fi îmbelșugat.

20. [De aceea], nu fi mult[18] către cea străină [μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν][19], nici [nu] te ține [în] brațele celei [care] nu [este] a ta [μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας].

21. Căci înaintea ochilor lui Dumnezeu sunt căile omului și întru toate cărările lui [este] privit [de El].

22. Fărădelegile îl vânează pe om [παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν] și [cu] lanțurile păcatelor sale fiecare se leagă [σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται].

---

[18] Nu îți arăta sentimente și intenții față de ea!

[19] Către femeia care nu îți este soție.

23. Acesta[20] moare cu cei neînvățați [οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων] și din mulțimea vieții sale a fost scos [ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη] și a pierit pentru nebunie [καὶ ἀπώλετο δι᾿ ἀφροσύνην][21].

---

[20] Cel curvar.

[21] Căci viața trăită în desfrânare este *nebunie*.

Capitolul 6

1. Fiule, dacă ai să te pui chezaș [pentru] prietenul tău, [atunci] vei da mâna ta vrăjmașului.

2. Căci cursă tare îi [sunt] omului buzele lui și [el] se prinde [cu] buzele gurii lui.

3. Fă, fiule, pe care ți le poruncesc ție și te mântuiește! Căci vii întru mâinile celor răi pentru prietenul tău. Fii neslăbindu-te și întărâtă și pe prietenul tău, pe care l-ai chezășuit!

4. Să nu dai [dați] somn ochilor voștri [μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν], nici să adormi [să adormiți cu] pleoapele voastre [μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις],

5. ca să te mântuiești [să vă mântuiți] ca gazela din lațuri și ca pasărea din cursă.

6. Mergi la furnică, o, leneșule, și râvnește văzând căile ei și fii *mai înțelept* [σοφώτερος] [decât] aceea!

7. Căci aceea nefiind învățată, nici silire având, nici fiind sub stăpân,

8. își pregătește vara mâncare multă și, la seceriș, își face vecinătate [τὴν παράθεσιν]. Sau mergi la albină și învață cât de *muncitoare* [ἐργάτις] este și ce lucru *venerabil* [σεμνὴν] face! [Prin ale] cărei osteneli [și] împărații și nepricepuții spre sănătate sunt duși și dorită este de toți și slăvită. Deși [albina] fiind slabă [cu] puterea, [cu toții] cinstind înțelepciunea [ei], au adus-o înainte.

9. Până ce, leneșule, stai culcat? Și când te vei scula din somn?

10. Puțin dormi și puțin stai și puțin dormitezi și puțin îți îmbrățișezi [cu] mâinile pieptii [ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶν στήθη].

11. Apoi îți vine ție sărăcia ca *un rău călător* [κακὸς ὁδοιπόρος] și nevoia ca *un bun alergător* [ἀγαθὸς δρομεύς]. Dar dacă ai să fii *neobosit* [ἄοκνος], va veni ca izvorul secerișul tău [ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου] și nevoia, ca un rău alergător, va pleca [de la tine].

12. Omul nebun [ἄφρων] și fărădelege [παράνομος] merge [pe] căile [care] nu [sunt] bune [πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς].

13. Și acesta face semn [cu] ochiul și arată [cu] piciorul și învață [cu] semnele degetelor[22].

14. Și inima stricată plănuiește rele în toată vremea [διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ] [și unul ca] acesta tulburări introduce [în] cetate.

15. Pentru aceasta, fără [de] veste vine pieirea lui, tăierea și zdrobirea cea nevindecată.

16. Că[ci el] se bucură de toate pe care le urăște Domnul și zdrobește pentru necurăția sufletului [său].

17. [Însă] ochiul obraznic, limba nedreaptă, mâinile vărsând sânge drept,

18. și inima plănuind gânduri rele și picioarele râvnind [la] a face rău,

19. aprind minciuni [ἐκκαίει ψεύδη] [și] mărturia nedreaptă [μάρτυς ἄδικος] și trimit judecăți în mijlocul fraților [καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν].

20. Fiule, păzește legile tatălui tău și să nu lepezi așezămintele [θεσμοὺς] maicii tale!

21. Și le leagă pe ele de sufletul tău [pentru] totdeauna și le înconjoară, ca pe un colier, de gâtul tău!

---

[22] El îndeamnă și gestual la rău, nu doar prin cuvinte și fapte. Pentru că toată ființa lui e pornită spre a face rele, fărădelegi, sacrilegii.

22. Când ai să umbli, ia-o pe ea[23] și cu tine să fie! Iar când ai să dormi, să te păzească! Pentru ca, sculându-te, să-ți vorbească ție.

23. Că[ci] *luminător* [este] porunca legii și *lumină* și *cale a vieții* și *mustrare* și *învățătură*,

24. [pentru] a te păzi de femeia măritată și de clevetirea limbii celei străine,

25. [ca] să nu te biruiască *pofta frumuseții* [μή σε νικήσῃ *κάλλους ἐπιθυμία*], nici să te prinzi [cu] ochii voștri [ochii tăi] [μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς], nici să te apuce cu pleoapele ei [μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων].

26. Căci prețul curvei [este] cât și al unei pâini [τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου], dar femeia bărbaților prinde suflete cinstite [γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει][24].

27. Va lega cineva foc în sân și nu-și va arde veșmintele?

28. Sau va umbla cineva pe cărbuni de foc și nu-și va arde picioarele?

29. Așa [este și] cel care a intrat către femeia măritată: nu va rămâne nepedepsit [οὐκ ἀθῳωθήσεται]. Și nici tot cel care se atinge de ea[25].

30. Nu [este lucru] minunat, dacă are să fie prins careva furând, căci fură ca să-și astâmpere sufletul flămând.

31. Iar dacă are să fie prins, va întoarce înapoi de șapte ori pe atât și toate averile lui dând, se va izbăvi pe sine.

32. Dar preacurvarul [ὁ δὲ μοιχὸς], pentru lipsa minților [δι᾽ ἔνδειαν φρενῶν] [lui],

---

[23] Ia înțelepciunea lui Dumnezeu în tine!

[24] Femeile care doresc să se căsătorească, se căsătoresc cu bărbați care au sufletele cinstite, alese, virtuoase.

[25] Care are relații sexuale cu ea.

câștigă pieirea sufletului său [ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται].

33. Chinuri și necinstiri suferă și ocara lui nu se va șterge întru veac.

34. Căci plin [fiind] de râvna mâniei bărbatului ei [μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς], nu va fi crușat/ iertat în ziua judecății [οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως]

35. [și] nu va schimba vrajba [pentru] nicio răscumpărarare, nici nu are să fie despărțit [pentru] multe daruri.

Capitolul 7

1. Fiule, păzește cuvintele mele și poruncile mele ascunde-le lângă tine! Fiule, cinstește pe Domnul și te vei întări și afară de El nu te teme de altul!

2. Păzește poruncile mele și vei trăi și cuvintele mele [să-ți fie ție] ca pupilele ochilor [ὥσπερ κόρας ὀμμάτων] [tăi]!

3. Și pune-le pe ele împrejurul degetelor voastre [tale] și scrie-le [pe ele] pe lățimea inimii tale!

4. Zi: „înțelepciunea sora ta a fi [să fie]" și pe mintea cea cunoscută câștigă-ți-o ție!

5. Ca [aceasta] să te păzească de femeia străină și rea [ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς], dacă are să te lepede [cu] cuvintele [ei] cele cu har [ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται][26].

6. Căci de la fereastra din casa ei întru străzi privind,

7. pe care tânăr are să-l vadă [că e] sărăcit de înțelegeri [ἐνδεῆ φρενῶν] [și că face parte dintre] fiii cei nebuni [τῶν ἀφρόνων τέκνων],

8. mergând pe lângă ungherele [ei], în căile caselor ei,

9. și vorbind în întunericul serii, când are să fie liniște de noapte și [vreme] întunecoasă,

10. atunci femeia îl întâmpină pe el, având chip de târfă [εἶδος ἔχουσα πορνικόν], care face *a zbura* inimile tinerilor [ἣ ποιεῖ νέων *ἐξίπτασθαι* καρδίας].

11. Și [curva] este aprinsă foarte [ἀνεπτερωμένη][27] și dezlănțuită [ἄσωτος], și în casă nu i se

---

[26] Dacă are *să te ducă în ispită* prin cuvintele ei.

[27] Este foarte excitată.

liniștesc picioarele ei [ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς].

12. Căci, ceva vreme, [ea] rătăcește pe-afară, și, [altă] vreme, stă la pândă în [lărgimea] străzilor, lângă toate ungherele [lor].

13. Apoi, apucându-l, l-a sărutat pe el și, [cu] față fără de rușine, i-a răspuns lui:

14. „Jertfă de pace îmi este mie. [Căci] astăzi plătesc rugăciunile mele.

15. Pentru aceea am ieșit întru întâmpinarea ta, dorind fața ta [și] te-am aflat pe tine.

16. [Cu] fâșii de pânză am întins patul meu. Și am întins [așternuturi cu] două fețe, pe cele [aduse] din Egiptos/ Egipt.

17. Am stropit patul meu [cu] șofran [κρόκῳ] și casa mea [cu] scorțișoară [κινναμώμῳ].

18. Vino și să ne bucurăm de dragoste până în zori de zi! Vino și să ne amestecăm [cu] ardoare!

19. Căci nu este bărbatul meu *în casă*, ci s-a dus *cale îndelungată* [ὁδὸν μακρὰν],

20. legătură de argint luând în mâna lui [și] peste multe zile se va întoarce din nou întru casa lui”.

21. Și l-a rătăcit pe el [cu] multa vorbire [πολλῇ ὁμιλίᾳ]. Și [prin] lațurile cele de la buzele [ei], el s-a aruncat cu capul înainte [ἐξώκειλεν αὐτόν][28].

22. Și el a urmat după ea [ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ], [fiind] amăgit de lingușiri [κεπφωθείς], precum boul la junghiere se duce și precum câinele după lanțuri.

23. Sau ca cerbul lovit [cu] săgeata întru ficat. Și [acum] se grăbește precum pasărea întru laț, neștiind că pentru sufletul [ei] aleargă [οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει].

---

[28] *Fără să mai vadă* pericolul care-l paște.

24. Așadar, acum, fiule, ascultă-mă și ia aminte [la] cuvintele gurii mele!

25. Inima ta *să nu se abată* [μὴ ἐκκλινάτω] întru căile ei!

26. Căci pe mulți rănindu-i, i-a doborât [πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν] și nenumărați sunt [cei] pe care i-a omorât [καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν].

27. [Iar] căile Iadului [sunt] casa ei [ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς], coborând întru cămările morții [κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου].

Capitolul 8

1. [Dar] tu înțelepciunea vei propovădui, ca mintea să ți se supună ție.

2. Căci [înțelepciunea] este pe cele mai înalte înălțimi și în mijlocul cărărilor a stat.

3. Căci lângă porțile stăpânitorilor slujește și în[tru] intrări [ea] cântă:

4. „Pe voi, o, oamenilor, vă rog și trimit al meu glas fiilor oamenilor!

5. Înțelegeți, cei fără de rele, deșteptăciunea și cei neînvățați, puneți la inimă [ἔνθεσθε καρδίαν]!

6. Ascultați-mă, căci [lucruri] cinstite voi spune și voi dărui din buze drepte!

7. Că adevărul va cugeta gâtul meu și dezgustătoare [sunt] înaintea mea buzele cele mincinoase.

8. Cu dreptate [sunt] toate cuvintele gurii mele, nimic în ele [nefiind] strâmb și nici încurcat.

9. Toate [sunt] înaintea celor care înțeleg și drepte [sunt] celor care află cunoașterea.

10. Luați învățătură și nu argint! Și cunoaștere mai mult decât aurul lămurit. Și alegeți mai degrabă simțirea [decât] aurul curat!

11. Căci mai bună [este] înțelepciunea [decât] pietrele cele scumpe și tot [lucrul] cinstit nu este vrednic de ea.

12. Eu, înțelepciunea, am locuit [împreună cu] sfatul. Și cunoașterea și gândul eu le-am chemat.

13. Frica Domnului urăște nedreptatea și stricăciunea [ὕβριν] și semeția [ὑπερηφανίαν] și căile celor răi. Și eu am urât stricatele căi ale celor răi.

14. Al meu [ale mele] [sunt] sfatul și siguranța [ἀσφάλεια]. A mea [este] mintea și a mea [este] tăria.

15. Prin mine împărații împărățesc și stăpânitorii scriu dreptate [καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην].

16. Prin mine cei mari se măresc și tiranii [τύραννοι] prin mine cuprind pământul.

17. Eu pe cei care mă iubesc îi iubesc și cei care mă caută mă vor afla.

18. Avuția și slava la mine este [sunt], [cât] și dobândirea a multe și dreptatea.

19. Mai bine [este] pe mine a mă rodi decât aurul și piatra scumpă și ale mele roade [sunt] mai bune [decât] argintul cel ales.

20. În căile dreptății umblu și în mijlocul cărărilor dreptății mă întorc,

21. ca să împart avere celor care mă iubesc și vistieriile lor le voi umple [cu] bunătăți. Dacă am să vă vestesc vouă cele care se fac în timpul zilei, [atunci] îmi voi aminti să număr cele din veac [μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι].

22. Domnul m-a zidit pe mine la începutul căilor Lui, întru lucrurile Lui.

23. Mai înainte de veac m-a întemeiat [πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με], în[tru] început [ἐν ἀρχῇ].

24. Mai înainte să facă pământul și mai înainte să facă abisurile [și] mai înainte să iasă izvoarele apelor.

25. Mai înainte să fie întemeiați munții și mai înainte de toate dealurile, [Dumnezeu] mă naște pe mine [γεννᾷ με][29].

26. Domnul a făcut țările [Κύριος ἐποίησεν χώρας] și [locurile] cele nelocuite [ἀοικήτους] și înălțimile locuite, cele de sub cer.

---

[29] Căci *Înțelepciunea* e Fiul Tatălui și aici se vorbește în mod tainic despre *nașterea* Lui din Tatăl.

27. [Și] când pregătea cerul, eram împreună cu El [ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν συμπαρήμην Αὐτῷ]. Și când punea la o parte tronul Lui peste vânturi.

28. Când tari îi făcea pe norii cei de sus [ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη] și ca neclintiri punea izvoarele cele de sub cer

29. și tari făcea temeliile pământului.

30. Eram lângă El unit [ἤμην παρ᾽ Αὐτῷ ἁρμό-ζουσα]. Eu eram [cu] care [El] Se bucura în timpul zilei și mă veseleam în fața Lui în toată vremea,

31. când [El] Se veselea sfârșind lumea și Se veselea în[tru] fiii oamenilor.

32. Așadar acum, fiule, ascultă-mă!

33.

34. Fericit [este] bărbatul care mă va asculta și omul care va păzi căile mele, priveghind totdeauna la ușile mele [și] păzind pragurile intrărilor mele[!]

35. Căci ieșirile mele [sunt] ieșirile vieții și pregătește [pregătesc] voia de la Domnul.

36. Iar cei care păcătuiesc întru mine [οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες] nelegiuiesc sufletele lor [ἀσε-βοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς] și cei care mă urăsc pe mine iubesc moartea [καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνα-τον]”.

Capitolul 9

1. Înțelepciunea și-a zidit sieși casă și a sprijinit-o pe 7 stâlpi.

2. A înjunghiat jertfele ei, a amestecat vin întru potirul ei și a pregătit masa ei.

3. A trimis pe robii ei, chemând împreună spre potir, cu înaltă propovăduire, zicând:

4. „Care este nebun [ἄφρων] să se abată către mine[30]!”. Și celor sărăciți de mințile [lor] le-a zis:

5. „Veniți de mâncați pâinile mele și beți vinul pe care vi l-am amestecat vouă!

6. Părăsiți nebunia [ἀφροσύνην] și veți trăi! Și căutați mintea ca să trăiți [καὶ ζητήσατε φρόνησιν ἵνα βιώσητε] și îndreptați-vă în înțelegerea cunoașterii [καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν]!”.

7. Cel care îi ceartă pe cei răi își va lua lui necinste și mustrând pe cel neevlavios, se va judeca pe sine.

8. Nu-i mustra pe cei răi, ca să nu te urască! [Dar] mustră pe cel înțelept și te va iubi!

9. Dă celui înțelept un prilej[31] și mai înțelept va fi! Arată Dreptului și va adăuga a primi[32]!

10. Începutul înțelepciunii [este] frica Domnului [ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου] și sfatul Sfinților [este] înțelegerea [καὶ βουλὴ Ἁγίων σύνεσις]. Căci a cunoaște legea este al minții celei bune [διανοίας ἀγαθῆς].

11. Căci [în] acest fel multă vreme vei trăi

---

[30] Să iasă din nebunia lui, din viața lui păcătoasă, și să vină la Mine, la Înțelepciunea lui Dumnezeu!

[31] O ocazie în care *să își arate* înțelepciunea.

[32] Sfaturile tale. Pentru că el este *receptiv* la sfaturile bune, la cele care îl folosesc.

și ți se vor adăuga ție anii vieții tale.

12. Fiule, dacă ai să fii înțelept, vei fi înțelept ție [pentru tine însuți] și celor de aproape [și pentru cei de aproape ai tăi]! Dar dacă ai să ieși rău, singur vei suferi cele rele. [Căci cel] care se statornicește în minciuni, acesta va păstori vânturi [ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους] și acesta va urmări păsări zburătoare [ὁ δ᾽ αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα]. Căci a lăsat căile viei lui și a rătăcit osiile arăturii lui. Și umblă prin pustie fără de apă și [în] pământ poruncit cu însetări și adună nerodire [cu] mâinile [sale].

13. Femeia nebună și îndrăzneață, care nu cunoaște rușinea [ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην], este sărăcită de fărâmitura de pâine.

14. S-a așezat în ușile casei ei pe scaun, la vedere, în străzi,

15. chemând pe cei care vin și pe cei care se duc în căile lor[, zicând]:

16. „Care este [între] voi nebun, să se abată către mine! Și celor sărăciți de minte [eu] le poruncesc, zicând:

17. De pâinile ascunse cu dulceață atingeți-vă [ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε] și de apa hoției cea dulce [καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ]!”.

18. Dar el nu știe că pământenii lângă ea sunt nimiciți și la stinghia Iadului se întâlnește [se întâlnesc] [καὶ ἐπὶ πέτευρον ᾍδου συναντα]. Dar [tu] sari de la [ea], nu întârzia în locul [acela], nici să-ți apropii ochiul tău de ea! Căci așa vei trece [ca] apa străină și vei merge mai departe [ca] râul străin. Dar din izvor străin să nu bei, ca multă vreme să trăiești și să se adauge ție anii vieții.

Capitolul 10

1. Fiul cel înțelept veselește pe tatăl [său], iar fiul cel nebun [este] întristare maicii [sale].

2. Nu vor folosi vistierii cei fărădelege și dreptatea izbăvește din moarte [δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου].

3. Domnul nu va omorî cu foame sufletul cel drept [οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίαν], dar viața celor neevlavioși o va răsturna.

4. Sărăcia îl smerește pe om [πενία ἄνδρα ταπεινοῖ], iar mâinile celor bărbătoși se îmbogățesc. Fiul certat, înțelept va fi [υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται], și pe cel nebun îl va folosi [ca] slujitor.

5. A scăpat de căldură pe fiul cel cugetător [νοήμων] și fiul cel fărădelege este stricat de vânt [ἀνεμόφθορος] la seceriș.

6. Binecuvântarea Domnului [este] pe capul Dreptului [εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν Δικαίου], iar gura neevlavioșilor o va acoperi jalea înainte de vreme [στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον].

7. Pomenirea Drepților [este] cu laude/ cu elogii/ cu encomioane [μνήμη Δικαίων μετ᾽ ἐγκωμίων], iar numele neevlavios se stinge.

8. Înțeleptul [cu] inima va primi poruncile, iar cel fără de adăpost [la] buzele [lui, ca un] stricat se va tulbura.

9. Care merge cu simplitate, merge nădăjduind, iar cel care strâmbă căile lui se va cunoaște.

10. Cel care face semn [cu] ochii cu vicleșug adună oamenilor dureri, iar cel care mustră cu îndrăzneală face pace [εἰρηνοποιεῖ].

11. Izvorul vieții [este] în mâna Dreptului și gura neevlaviosului o va acoperi pieirea.

12. Ura ridică biruința și pe toți cei care nu sunt gâlcevitori îi va acoperi prietenia,

13. care din buze scoate înțelepciune [și cu] toiag îl bate pe omul fără inimă [ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον][33].

14. Înțelepții vor ascunde simțirea și gura nechibzuitului se apropie de pieire.

15. Dobândirea bogățiilor [este] cetate tare și sărăcia [este] pieirea neevlavioșilor.

16. Faptele Drepților fac viață și păcatele [sunt] roadele celor neevlavioși.

17. Căile cele drepte ale vieții păzesc învățătura și învățătura care nu este desăvârșită rătăcește.

18. Buzele cele drepte acoperă vrăjmășia [ἔχθραν], iar cei care aduc în față ocări sunt foarte nebuni [ἀφρονέστατοί].

19. Din multa vorbire nu vei scăpa de păcat [ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν], iar chibzuindu-ți buzele cugetător vei fi [φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ].

20. Argint lămurit [este] limba Dreptului, iar inima celui neevlavios se va sfârși.

21. Buzele Drepților le știu [pe] cele înalte [χείλη Δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά], iar cei nebuni în nevoie[34] mor.

22. Binecuvântarea Domnului [este] pe capul Dreptului. Aceasta îmbogățește și nu are să se adauge lui mâhnire în inimă.

23. Cel nebun face rele în râs [ἐν γέλωτι], iar înțelepciunea omului naște gândirea [ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν].

---

[33] Sintagma ἄνδρα ἀκάρδιον este unică în LXX.

[34] În lipsă, în sărăcie.

24. În pieire se poartă cel neevlavios, dar pofta Dreptului [este] primită.

25. Trecând viforul, se nimicește cel neevlavios, iar Dreptul abătându-se [de la rău] se mântuiește întru veac.

26. Ca agurida vătămătoare dinților și [ca] fumul [vătămător] ochilor, așa [este] fărădelegea celor care se folosesc de ea.

27. Frica Domnului adaugă zile și anii celor neevlavioși se vor împuțina.

28. Veselia întârzie celor Drepți [ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη], dar nădejdea celor neevlavioși se nimicește.

29. Fortăreața [ὀχύρωμα] celui Cuvios [este] frica Domnului și zdrobirea celor care lucrează cele rele.

30. Dreptul [în] veac nu va renunța, iar neevlavioșii nu vor locui pământul.

31. Gura Dreptului picură înțelepciune și limba celui nedrept va pieri.

32. Buzele oamenilor Drepți picură haruri [χείλη ἀνδρῶν Δικαίων ἀποστάζει χάριτας], iar gura celor neevlavioși se întoarce [de la cele bune].

Capitolul 11

1. Cântarele necinstite [sunt] o urâciune înaintea Domnului [ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου], dar greutatea cea dreaptă [a cântarului este] plăcută Lui.

2. Dacă [în] care[va] are să intre ocara, acolo [va fi] și necinstea [οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις ἐκεῖ καὶ ἀτιμία], dar gura celor smeriți cugetă înțelepciunea.

3. Murind cel Drept a părăsit pocăința [ἀποθανὼν Δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον], dar înaintea mâinii [Lui] este și [este] plăcută pieirea celor neevlavioși [πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια].

4.

5. Dreptatea celor fără pată îndreptează căile, iar neevlavia cade împreună cu nedreptatea.

6. Dreptatea oamenilor drepți îi izbăvește pe ei, iar [în] pieirea lor cad cei fărădelege.

7. Murind omul drept nu se nimicește nădejdea, dar fălirea celor neevlavioși se nimicește.

8. Dreptul se scoate din cursă[35], dar pentru el se dă cel neevlavios.

9. În gura neevlavioșilor [este] cursa cetățenilor [πολίταις], dar simțirea Drepților [este] cale bună [αἴσθησις δὲ Δικαίων εὔοδος].

10. În bunătățile Drepților s-a îndreptat cetatea,

11. iar gurile celor neevlavioși a dărâmat-o [au dărâmat-o].

12. Batjocorește pe cetățeni cel sărăcit de mințile [lui], dar omul înțelept aduce liniște [ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει].

---

[35] Din capcană, din laț, din ispită.

13. Omul nesincer [δίγλωσσος][36] descoperă sfaturi în sinedrion [συνέδριον][37], dar cel credincios suflării [lui Dumnezeu] tăinuiește faptele [πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα].

14. [Cei la] care nu este conducere/ chivernisire cad ca frunzele [οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα], iar mântuirea este în mult sfat [σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ][38].

15. Cel rău face rău când are să se unească [cu] cel Drept și [el] urăște glasul adevărului.

16. Femeia mulțumitoare [εὐχάριστος] ridică slavă bărbatului, dar tronul necinstei [este] femeia urând cele drepte. Cei leneși sunt săraci de bogăție, iar cei bărbătoși se statornicesc [în] bogăție.

17. Omul milostiv face bine sufletului său, iar cel nemilostiv își pierde trupul său.

18. Cel neevlavios face lucruri nedrepte, dar sămânța Drepților [este] răsplata adevărului.

19. Fiul cel drept se naște întru viață, iar prigoana celui neevlavios [este] întru moarte.

20. Dezgustătoare[39] [sunt] Domnului căile stricate [ale oamenilor], dar primiți [sunt] Lui[40] toți cei fără pată în căile lor.

21. [Asupra] mâinii aruncând mâinile cu nedreptate, nu nerăzbunat va fi [cel suferind],

---

[36] Îndoit la limbă [δίγλωσσος]. Care are două discursuri: unul mincinos și unul adevărat și le îmbină pentru a te duce în eroare.

[37] În consiliul iudaic, în sfatul religios al evreilor, în Sanhedrin [סַנְהֶדְרִין], *cf.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Sanhedrin.

[38] Pentru că mântuirea are nevoie de multele sfaturi ale multora.

[39] În LXX e *nominativul singular* și nu *nominativul plural*.

[40] Primiți sunt de către El.

dar cel care seamănă dreptatea va lua răsplată credincioasă.

22. Precum [este] belciugul în botul scroafei, așa [este] frumusețea femeii celei rele la minte [οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος].

23. Toată pofta Drepților [este] bună, iar nădejdea neevlavioșilor va pieri.

24. Sunt [oameni] care pe ale lor le seamănă [și] mai multe fac și sunt [alții] care, adunând, au prea puține.

25. Sufletul binecuvântat [întru] totul [e] simplu [ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ], iar omul mânios nu [este] plăcut [ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων].

26. Cei care țin grâul să-l lase pe el neamurilor, iar binecuvântarea [se varsă] întru capul celui care este darnic [εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος].

27. Lucrând cele bune, caută har bun [χάριν ἀγαθήν], dar căutând cele rele, [răul] îl va prinde pe el.

28. Cel care a nădăjduit în bogăția lui va cădea [ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται], iar cel care ajută Drepților, acela se va ridica.

29. Cel care nu se poartă împreună cu casa lui va moșteni vânt [ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον] și nebunul va sluji celui înțelept.

30. Din roada dreptății crește pomul vieții și înainte de vreme [sunt] răpite sufletele celor fărădelege.

31. [Iar] dacă Dreptul cu greu se mântuiește [εἰ ὁ μὲν Δίκαιος μόλις σῴζεται], cel neevlavios și păcătos unde se va arăta [se vor arăta]?

Capitolul 12

1. Cel care iubește învățătura, iubește simțirea, iar cel care urăște mustrările [este] nebun.

2. Mai bun [este] cel care a aflat har de la Domnul [κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ Κυρίῳ], iar omul cel fărădelege va trece în tăcere.

3. Nu se va îndrepta omul de la cel fărădelege, iar rădăcinile Drepților nu se vor scoate.

4. Femeia bărbătoasă [γυνὴ ἀνδρεία] [este] cununa bărbatului ei [στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς], iar precum [este] viermele în lemn, [tot] așa [pe] bărbat îl pierde femeia făcătoare de rău [γυνὴ κακοποιός].

5. Gândurile Drepților [sunt] judecăți și [ele] îndreptează neevlavioasele viclenii.

6. Cuvintele neevlavioșilor [sunt] viclene și gura Drepților îl [îi] va izbăvi pe ei.

7. Care, dacă are să se întoarcă, cel neevlavios se nimicește, iar casele Drepților rămân.

8. Gura înțeleptului se laudă de către om, iar cel încet la inimă [νωθροκάρδιος] se batjocorește.

9. Omul mai bine în necinste slujindu-și lui [κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ], decât cinste pe sine punând și neavând pâine [ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου].

10. Dreptul are milă de sufletele dobitoacelor lui [Δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ], iar inimile celor neevlavioși [sunt] nemilostive.

11. Cel care lucrează pământul său se va umple de pâini, iar cei care urmăresc cele deșarte [sunt] sărăciți de minți[le lor]. Care este dulce în plăcerile vinurilor [ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς], în[tru] fortărețele

lui va fi lăsat necinstei [ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν].

12. Poftele celor neevlavioși [sunt] rele, iar rădăcinile celor evlavioși [sunt] în fortărețe [αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν].

13. Pentru păcatul buzelor cade întru curse cel păcătos [δι᾽ ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός], dar Dreptul scapă din ele. Cel care vede cele line, va avea milă [ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται], iar cel care întâmpină în porți, va necăji sufletele.

14. Sufletul omului se va umple de bunătăți din roadele gurii [sale], iar răsplata buzelor lui i se va da lui.

15. Căile celor nebuni [sunt] drepte înaintea lor [ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν], iar cel înțelept ascultă sfaturile [εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός].

16. Nebunul imediat își vestește urgia lui, iar cel priceput își ascunde necinstea lui.

17. Dreptul vestește *credință dovedită* [ἐπιδεικνυμένην πίστιν], iar mărturia celor nedrepți [este] vicleană.

18. Sunt cei care vorbesc [și] rănesc [aidoma] sabiei [εἰσὶν οἳ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρᾳ], iar limbile celor înțelepți vindecă [γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται].

19. Buzele cele adevărate îndreptează mărturia, iar martorul iute are limbă nedreaptă.

20. Viclenia [este] în inima celui care lucrează cele rele, iar cei care vor pacea se vor veseli.

21. Nu va plăcea Dreptului nimic nedrept, iar neevlavioșii se vor umple de rele.

22. O urâciune [sunt] Domnului buzele cele mincinoase, iar cel care face credințe [este] binevenit lângă El [ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ᾽ Αὐτῷ].

23. Omul înțelept [este] tronul simțirii, iar inima celor nebuni va întâmpina blesteme.

24. Mâna celor aleși va apuca cu ușurință, iar cei vicleni vor fi întru căutare.

25. Cuvântul cel înspăimântător tulbură inima omului celui drept, iar vestea bună îl veselește pe el.

26. Cunoscătorul cel drept prieten lui își va fi, iar părerile celor neevlavioși [sunt] nechibzuite. Pe cei care păcătuiesc îi va [vor] urmări cele rele [ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά], iar calea celor neevlavioși îi va rătăci pe ei.

27. Nu își va câștiga cel viclean vânatul, dar averea cinstită [este] a omului curat.

28. În căile dreptății [este] viața, iar căile celor răzbunători [sunt] întru moarte.

Capitolul 13

1. Fiul priceput [este] ascultător tatălui [său], iar fiul neascultător [este] întru pieire.

2. Din roadele dreptății va mânca cel bun, iar sufletele celor fărădelege se vor nimici înainte de vreme.

3. Cine își păzește gura lui, își păzește sufletul său, iar cel necugetat la buze [ὁ προπετὴς χείλεσιν] se va înfricoșa pe sine.

4. În[tru] pofte este tot cel nelucrător [ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός], iar mâinile celor bărbați [sunt] în sârguință [ἐπιμελείᾳ].

5. Cuvântul nedrept este urât de cel drept, iar neevlaviosul se rușinează și nu va avea îndrăznire.

6. Dreptatea îi păzește pe cei fără de răutate, iar pe cei neevlavioși păcatul îi face răi.

7. Sunt cei care se îmbogățesc pe ei înșiși neavând nimic și sunt cei care se smeresc pe ei înșiși în bogăție multă.

8. Prețul de răscumpărare al sufletului omului [este] avuția sa, iar săracul nu îndură amenințarea.

9. Lumina [este la] cei Drepți pururea, iar lumina neevlavioșilor se stinge. Sufletele cele viclene rătăcesc în păcate, iar Drepții se îndură și au să miluiască.

10. Cel rău cu ocara face cele rele, dar cei care se înțeleg pe ei înșiși [sunt] înțelepți [οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί].

11. Averea, sârguindu-se cu fărădelege, mai puțină se face [ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται], iar cel care adună lui cu evlavie își va înmulți [averea]. Dreptul se îndură și împrumută [Δίκαιος οἰκτίρει καὶ κιχρᾷ].

12. Mai bun [este] începând [și] ajutând [cel care începe să-și ajute] inimii [κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ] [sale decât] cel care făgăduiește [τοῦ ἐπαγγελλομένου][41] și întru nădejde ducând, căci pomul vieții [este] pofta cea bună.

13. Cine disprețuiește lucrul, va fi disprețuit de către el, dar cel care se teme de poruncă, acela este sănătos. Fiului viclean nimic bun [nu] îi va fi, dar slujitorului înțelept cu ușurință îi vor fi lucrurile și se va îndrepta calea lui.

14. Legea înțeleptului [este] izvorul vieții, iar cel fără de înțelegere de cursă va muri.

15. Înțelegerea cea bună dă har, iar a cunoaște legea este al minții celei bune [τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς]. Și căile disprețuitorilor [sunt] întru pieire.

16. Tot cel priceput lucrează cu cunoaștere, iar cel nebun și-a împrăștiat răutatea lui [ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν].

17. Împăratul cel îndrăzneț va cădea întru rele, iar Îngerul[42] cel credincios îl va izbăvi pe el [Ἄγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν].

18. Sărăcia și necinstea înlătură învățătura [πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία], iar cel care păzește mustrările se va slăvi [ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται].

19. Poftele celor evlavioși îndulcesc sufletul [ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν[43] ἡδύνουσιν ψυχήν],

---

[41] Să facă asta și nu face.

[42] *Biblia de la 1688* a ales să vorbească despre *sluga* împăratului. La fel a făcut și *Biblia de la Blaj din 1795*.

[43] În *Biblia de la 1688* s-a tradus greșit acest cuvânt și a rezultat contrariul afirmației scripturale: „poftele *necuraților* îndulcesc sufletul”. Însă e vorba nu de *necurați* sau de *neevlavioși*, ci de *cei evlavioși*.

iar faptele celor neevlavioși departe [sunt] de cunoaștere.

20. Cel care vine împreună [cu] cei înțelepți, înțelept va fi, iar cel care vine împreună [cu] cei nebuni se va cunoaște.

21. Pe cei care păcătuiesc îi vor urmări cele rele, iar pe cei Drepți îi va [vor] apuca cele bune.

22. Omul bun va moșteni pe fiii fiilor [săi], iar Drepților li se strânge/ li se tezaurizează [θησαυρίζεται] bogăția celor neevlavioși.

23. Drepții vor face ani mulți în avuție, iar cei nedrepți vor pieri pe neașteptate.

24. Cine cruță bățul, îl urăște pe fiul său [ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ], iar cel care-l iubește, [acela] îl ceartă cu grijă [ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει].

25. Dreptul, mâncând, își satură sufletul lui, iar sufletele celor neevlavioși [sunt] sărăcite.

Capitolul 14

1. Femeile înțelepte au zidit case, iar cea nebună a dărâmat-o [cu] mâinile ei.

2. Cel care merge drept se teme de Domnul, iar cel care este stricat [în] căile lui se va necinsti.

3. Din gura celor nebuni [iese] băț de ocară, dar buzele înțelepților îi păzește [păzesc] pe ei.

4. [În] care nu sunt boi, ieslele [sunt] curate, dar [în] care [sunt] multe roade, vădită [este] tăria boului.

5. Martorul credincios nu minte, dar martorul nedrept aprinde minciuni [ἐκκαίει ψεύδη].

6. Căuta-vei înțelepciunea la cei răi și nu o vei afla, dar simțirea lângă cei înțelepți [este] ușoară.

7. Toate [sunt] împotriva omului nebun, dar armele simțirii [sunt] buzele înțelepte.

8. Înțelepciunea celor pricepuți va cunoaște căile lor, dar nebunia nebunilor [se află] în înșelare [ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ].

9. Casele celor fărădelege vor fi datoare [cu] curăția [οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμόν], dar casele Drepților [sunt] plăcute[44].

10. Inima omului simțitor [este] supărătoare sufletului său [καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ], iar când are să se veselească, nu se amestecă cu ocara.

11. Casele celor neevlavioși se vor nimici, și corturile celor care se îndreptează vor sta.

12. Există calea care pare a fi *dreaptă* pentru oameni [ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ *ὀρθὴ* εἶναι παρὰ ἀνθρώ-

---

[44] Înaintea Domnului.

ποις], dar sfârșiturile ei vine [vin] întru fundul Iadului [τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾍδου].

13. În veselii nu se amestecă mâhnirea, iar sfârșiturile bucuriei vin întru plângere.

14. [Din] căile lui se va umple cel îndrăzneț la inimă [θρασυκάρδιος], iar din gândurile lui omul cel bun.

15. Cel fără de răutate crede tot cuvântul, iar cel priceput vine întru pocăință.

16. Înțeleptul, temându-se, s-a abătut de la rău, iar nebunul, nădăjduind lui, se amestecă [cu] cel fărădelege.

17. Cel iute la mânie [ὀξύθυμος] face [lucruri] cu nechibzuință [μετὰ ἀβουλίας], iar omul înțelept multe îndură [ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει][45].

18. Cei nebuni vor împărți răutatea, iar cei pricepuți vor înțelege simțirea [οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως].

19. Cei răi vor aluneca[46] înaintea celor buni, iar cei neevlavioși vor sluji [la] ușile Drepților.

20. Prietenii îi vor urî pe prietenii săraci, iar prietenii celor bogați [sunt] mulți.

21. Cel care îi necinstește pe săraci păcătuiește, iar cel care îi miluiește pe cei săraci [este] fericit.

22. Rătăcindu-se lucrează cele rele, iar mila și adevărul le lucrează cei buni. Nu cunosc mila și credința ziditorii de cele rele [τέκτονες κακῶν], iar milosteniile și credințele [sunt] lângă ziditorii celor bune [τέκτοσιν ἀγαθοῖς].

23. Cel care se îngrijește în[tru] totul este îmbelșugat, iar cel dulce și fără durere în lipsă va fi.

24. Cununa înțelepților [este] pricepută, iar plăcerea celor nebuni [este] rea.

---

[45] În viața lui.

[46] În păcat.

25. Martorul credincios va izbăvi de rele sufletul [tău], dar cel viclean aprinde minciuni.

26. În frica Domnului [este] nădejdea tăriei, iar fiilor lui le pleacă sprijinul.

27. Porunca Domnului [este] izvorul vieții și [ea] face a te abate din cursa morții.

28. În mult neam [este] slava împăratului și în părăsirea poporului [este] zdrobirea stăpânirii [ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου][47].

29. Bărbatul mult-răbdător [μακρόθυμος] [este] mult în înțelegere, iar cel tare[, dar] puțin la suflet, [ὀλιγόψυχος] [este] nebun.

30. Bărbatul cel blând la mânie [este] doctorul inimii [πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός] [sale], iar molia oaselor [este] inima simțitoare [σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική].

31. Cel care îl înșală pe cel sărac Îl întărâtă pe Cel care l-a făcut pe el, iar cel care Îl cinstește pe El îl miluiește pe cel sărac.

32. În[tru] răutatea lui va fi lepădat cel neevlavios, iar cel care a nădăjduit [în Domnul] a lui cuvioșie [ὁσιότητι] [este] dreaptă.

33. În inima bărbatului bun [este] înțelepciunea, iar în inima celor nebuni nu este distingere/ discernere [οὐ διαγινώσκεται].

34. Dreptatea înalță poporul [δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος] și împuținează păcatele neamurilor.

35. Plăcut [este] împăratului slujitorul cugetător și [întru] a lui bună schimbare își înlătură necinstea.

---

[47] Stăpânirea asupra unei țări se pierde, când conducătorul acelei țări *ajunge indiferent* față de nevoile poporului său.

Capitolul 15

1. Urgia îl [îi] pierde și pe cei înțelepți, iar răspunsul, supunându-se, întoarce mânia și cuvântul întristat ridică urgii.

2. Limba înțelepților cunoaște cele bune, iar gura nebunilor vestește cele rele.

3. Ochii Domnului în tot locul privesc, și pe cei răi și pe cei buni.

4. Vindecarea limbii [este] pomul vieții, iar cel care o păzește pe ea se va umple de Duhul [ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται Πνεύματος].

5. Cel nebun batjocorește învățătura tatălui [său], iar cel care păzește poruncile [este] mai priceput.

6. În dreptatea îmbelșugată [este] tărie multă, iar cei neevlavioși, cu toată rădăcina [lor], vor fi nimiciți de pe pământ. [În] casele Drepților [este] tărie multă, iar roadele celor neevlavioși vor pieri.

7. Buzele înțelepților au fost legate [cu] simțirea [χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει] [lor], iar inimile celor nebuni nu [sunt] sigure [καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς].

8. Jertfele celor neevlavioși [sunt] urâciune Domnului, iar rugăciunile celor care se îndreptează [sunt] primite la El.

9. Căile celui neevlavios [sunt] urâciune Domnului, iar pe cei care urmăresc dreptatea [Domnul îi] iubește.

10. Învățătura celui fără de răutate se face cunoscută de către cei care vin [pe cale], iar cei care urăsc mustrările mor rușinos [οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς].

11. [Iar dacă] Iadul și pieirea pe față [sunt] lângă [calea] Domnului [Ἅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ Κυρίῳ], cum nu [sunt astfel] și inimile oamenilor?

12. Nu va iubi cel neînvățat pe cei care îl mustră pe el și cu cei înțelepți nu va vorbi.

13. Fața inimii care se veselește, înflorește, dar fiind în [voi] dureri, [ea] se întristează.

14. Inima dreaptă caută simțirea, iar gura celor neînvățați va cunoaște cele rele.

15. [În] toată vremea ochii celor răi așteaptă cele rele, iar cei buni se liniștesc pururea.

16. Mai bună [este], cu frica Domnului, partea cea mică decât vistierii mari cu [inimă] fără frică [de Dumnezeu].

17. Mai bună [este] primirea unui străin [cu] legume, pentru iubire și har, decât punerea înainte de viței cu vrăjmășie.

18. Omul mânios pregătește lupte/ certuri, iar cel îndelung-răbdător și pe cea viitoare o domolește. Omul îndelung-răbdător va stinge judecăți, iar cel neevlavios mai mult își ridică [judecata][48].

19. Căile celor nelucrători [sunt] pline [cu] spini, iar ale celor bărbătoși [sunt] folosite mereu.

20. Fiul înțelept veselește pe tatăl [său], iar fiul nebun batjocorește pe mama sa.

21. Cărările nebunului [sunt] sărăcite de înțelegeri, iar omul înțelept, [mereu] îndreptându-se, merge [pe calea cea bună].

22. Sunt înlăturate gândurile celor care nu cinstesc sinedriile[49], iar în inimile celor care se sfătuiesc rămâne sfatul.

---

[48] Se face tot mai condamnabil în fața judecății lui Dumnezeu.

[49] Întrunirile Sinedrionului iudaic și deciziile sale.

23. Cel rău nu are să asculte Lui și nici nu are să zică cel necurat ceva la vreme și bun.

24. Căile vieții [sunt] gândurile celui priceput, ca, abătându-se [de la rău], să se mântuiască din Iad.

25. Casele celor obraznici le dărâmă Domnul și a întărit hotarul văduvei.

26. Gândul nedrept [este] urâciune Domnului, iar cuvintele celor curați [sunt] cinstite/ venerabile [σεμναί].

27. Se pierde pe sine cel care primește daruri/ mită [ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης], iar cel care urăște primirile darurilor se mântuiește [ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σῴζεται]. [Cu] milosteniile și [cu] credințele[50] se curățesc păcatele, iar [cu] frica Domnului[, omul] se abate [cu] totul de la rău.

28. Inimile Drepților cugetă credințele[51], iar gura neevlavioșilor răspunde cele rele. Plăcute [sunt] la Domnul căile oamenilor drepți, iar prin intermediul lor și vrăjmașii li se fac prieteni.

29. Dumnezeu departe Se îndepărtează de cei neevlavioși, iar rugăciunile Drepților le ascultă. Mai bună [este] puțina primire cu dreptate decât multe roade cu nedreptate. Inima omului socotește cele drepte, ca de către Dumnezeu să se îndrepteze pașii lui.

30. Văzând ochiul cele bune veselește inima [θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν] și vestea cea bună îngrașă oasele [φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ].

31.

32. Care leapădă învățătura se urăște pe sine [ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν μισεῖ ἑαυτόν], iar cel care păzește

---

[50] Cu multe învățături ale credinței.

[51] La fel trebuie înțeles cuvântul: multele învățături ale credinței.

mustrările își iubește sufletul său [ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ].

33. Frica lui Dumnezeu [este] învățătura și înțelepciunea și începutul slavei se va răspunde ei [καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ].

Capitolul 16

1.

2. Toate faptele celui smerit [sunt] văzute la Dumnezeu [πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ Θεῷ], iar cei neevlavioși vor fi nimiciți în ziua cea rea.

3.

4.

5. Necurat [este] la Dumnezeu tot cel înalt cu inima [ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος][52], iar [asupra] mâinii mâinile aruncând cu nedreptate, nu va fi nevinovat.

6.

7. Începutul căii celei bune [este] a face cele drepte și plăcute [sunt] la Dumnezeu mai mult decât a jertfi jertfe.

8. Cel care Îl caută pe Domnul va afla cunoaștere cu dreptate, iar cei care cu dreptate Îl caută pe El vor afla pace.

9. Toate lucrurile Domnului [sunt] cu dreptate, iar cel neevlavios este ținut pentru ziua cea rea [φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν].

10. Prezicere [μαντεῖον] [este] pe buzele împăratului și în judecată nu are să se rătăcească gura lui.

11. Coborârea balanței [cântarului] [este] dreptate la Dumnezeu, iar faptele Lui [sunt] greutăți drepte[53].

12. Urâciune [este] împăratului cel care face

---

[52] Tot cel mândru.

[53] Se referă la greutățile drepte ale cântarului nemăsluit, nefalsificat.

cele rele, căci cu dreptate se pregătește tronul domniei.

13. Plăcute [sunt] împăratului buzele cele drepte, iar cuvintele cele drepte este [sunt] iubit[e].

14. Mânia împăratului [este] Îngerul morții [θυμὸς βασιλέως Ἄγγελος θανάτου], iar omul înțelept îl va domoli pe el[54].

15. În lumina vieții [este] fiul împăratului, iar cei plăcuți ai lui [sunt] ca norul întârziat [ὥσπερ νέφος ὄψιμον].

16. Cuiburile înțelepciunii [νοσσιαὶ σοφίας] [sunt] mai dorite [decât] aurul, iar cuiburile înțelegerii [νοσσιαὶ φρονήσεως] [sunt] mai dorite decât argintul.

17. Cărările vieții se abat de la rele, iar lungimea vieții [sunt] căile dreptății. Cel care primește înțelepciunea în cele bune va fi, iar cel care păzește mustrările se va înțelepți. Care își păzește căile lui, își păzește sufletul său, și, iubindu-și viața lui, își va înfrâna gura sa.

18. Înainte de pieire îndreaptă ocara și înaintea trupului mort [este] gândirea cea rea.

19. Mai bun [este] cel blând la mânie cu smerenie [κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως] decât [cel] care împarte prăzile cu cei obraznici.

20. Cel priceput în[tru] lucruri [este] descoperitorul celor bune și nădăjduind în Dumnezeu[, el este] fericit.

21. Pe cei înțelepți și pricepuți, [păcătoșii] îi numesc „lipsiți de valoare [φαύλους]”, iar cei dulci în cuvânt [și] mai multe [lucruri rele] vor auzi.

22. Izvorul vieții [este] al celor care au dobândit gândirea, iar nebunilor le este rea învățătura.

23. Inima înțeleptului le va înțelege pe cele din

---

[54] Pe împăratul mâniat.

gura lui și pe buze[le sale] va purta chibzuiala [ἐπιγνωμοσύνην].

24. Faguri de miere [sunt] cuvintele cele bune [κηρία μέλιτος λόγοι καλοί], iar dulceața lor [este] vindecarea sufletului [γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς].

25. Există căi care par omului a fi „drepte" [εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί] și totuși sfârșiturile lor se văd întru fundul Iadului [τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾌδου].

26. Omul în[tru] osteneli ostenește lui și își grăbește a lui pieire, dar cel necinstit în gura lui își poartă pieirea.

27. Omul nebun își sapă lui cele rele și pe buzele lui își adună foc.

28. Omul necinstit trimite cele rele și luminător de viclenie [λαμπτῆρα δόλου] aprinde celor răi și se separă de prieteni.

29. Omul cel fărădelege își ispitește prietenii și îi duce pe ei pe căi [care] nu [sunt] bune.

30. Întărind ochii lui socotește cele stricate și hotărăște buzele lui toate cele rele. [Căci] acesta este cuptorul răutății.

31. Cununa laudei [este] bătrânețea [στέφανος καυχήσεως γῆρας] și [ea] în căile dreptății se află.

32. Mai bun [este] omul îndelung-răbdător [decât] cel tare, iar cel care își înfrânează urgia [este] mai bun [decât] cel care cuprinde cetatea.

33. La piepturile [lor] va veni [vor veni] toți cei nedrepți, iar de la Domnul [sunt] toate cele drepte.

Capitolul 17

1. Mai bună [este] o bucățică de pâine [mâncată] cu plăcere, în pace [κρείσσων ψωμὸς μεθ᾽ ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ], decât o casă plină de multe bunătăți și nedrepte jertfe cu ceartă.

2. Slujitorul cugetător îi va prinde pe stăpânii cei nebuni și în[tre] frați va împărți părțile.

3. Precum se lămurește în cuptor argintul și aurul, așa [sunt] la Domnul inimile cele alese [ἐκλεκταὶ καρδίαι].

4. Cel rău ascultă limba celor fărădelege, iar Dreptul nu ia aminte buzelor celor mincinoase.

5. Cel care batjocorește pe cel sărac Îl întărâtă pe Cel care l-a făcut pe el, iar cel care se bucură de cel care piere, nu va fi fără vină. Dar cel care are milă, va fi miluit [de Domnul].

6. Cununa bătrânilor [sunt] fiii fiilor [στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων] [lor], iar lauda fiilor [sunt] părinții lor [καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν]. A celui credincios [este] întreaga lume a banilor [τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων], iar al necredinciosului [nu este] niciun obol [τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός][55].

7. Nu se va [vor] uni [cu] cel nebun

---

[55] *Obolul*, conform *LS Greek Lexicon*, reprezenta a 6-a parte dintr-o drahmă. Adică 0, 72 de grame prin rotunjire, pentru că o drahmă avea 4, 3 grame, și arăta astfel, *cf.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_drachma:

buzele cele credincioase și nici [cu] cel Drept buzele cele mincinoase.

8. Răsplata celor care se folosesc de haruri [este] învățătura [μισθὸς χαρίτων ἡ παιδεία τοῖς χρωμένοις], iar care are să se întoarcă [la Domnul], [acela] va spori.

9. Care ascunde nedreptăți cercetează prietenia, iar care urăște a ascunde, se desparte de prieteni și de cei ai casei [lui].

10. Inima celui înțelept zdrobește amenințarea, iar cel nebun, biciuindu-se, nu înțelege[56].

11. Certuri ridică tot cel rău, iar Domnul îi va trimite lui Înger nemilostiv [Ἄγγελον ἀνελεήμονα].

12. Va cădea întru grijă omul cugetător [ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι], iar cei nebuni vor gândi cele rele.

13. Care răsplătește cele rele pentru cele bune, [la acela] nu se vor muta cele rele din casa lui.

14. Începutul dreptății dă putere cuvintelor [ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης] și merge [mai] înainte a lipsei ceartă și luptă [προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη].

15. Care judecă [ca] Drept pe cel nedrept și ca nedrept pe cel Drept, [acela este] necurat și dezgustător la Dumnezeu.

16. Pentru ce au fost banii [la] cel nebun? Căci nu va putea să dobândească înțelepciune cel fără de inimă [ἀκάρδιος]. Care înaltă face casa lui, caută pieire [ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβήν], iar cel care se încăpățânează să [nu] învețe, va cădea întru cele rele [ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά].

17. Întru toată vremea *prieten* să-ți fie ție!

---

[56] Să facă voia lui Dumnezeu.

Iar frații să vă fie *folositori* în[tru] nevoi! Căci [pentru] aceasta harul îi naște [în această viață].

18. Omul nebun face zgomot și se bucură lui [de el] [ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ], ca și cel care se face chezaș, [cu] chezășie, [pentru] prietenul său.

19. Cel iubitor de păcat se bucură de certuri [φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις].

20. Iar cel tare la inimă nu va întâmpina bunătăți, [pe când] omul schimbător la limbă[57] va cădea întru cele rele.

21. Iar inima celui nebun, [nu] și-a dobândit ei durere. Tatăl nu se veselește de fiul cel needucat, iar fiul cel înțelept veselește pe maica lui.

22. Inima veselindu-se [te] face a fi cu sănătate bună, iar omului îndurerat i se usucă oasele.

23. Celui care ia daruri în sânul [lui] cu nedreptate, nu îi sporesc căile, iar cel neevlavios se abate [de la] căile dreptății.

24. Fața pricepută [este] a omului înțelept [πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ], iar ochii nebunului [sunt] pe marginile pământului.

25. Urgia tatălui [este] fiul cel nebun [ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων] și durerea celei care l-a născut pe el [καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ].

26. Nu [este] bine a-l pedepsi pe omul cel Drept și nici cel Cuvios a plănui împotriva stăpânitorilor celor drepți.

27. Care șovăie să scoată *un cuvânt greu* [ῥῆμα σκληρόν] [este un om] înțelegător, iar cel îndelungrăbdător [este] un om înțelept.

28. Cel nebun, cerând înțelepciunea,

---

[57] Cel care se preface adesea pentru a-i putea înșela pe oameni. Cel care își schimbă glasul și atitudinea în funcție de conjuncturi.

[acest lucru] *înțelepciune* se va socoti, iar fără cuvânt/ mut făcându-se pe sine cineva, va părea a fi înțelept.

Capitolul 18

1. Pretexte/ motive caută omul, vrând a se separa de prietenii [lui] și în toată vremea ocărât va fi.

2. Nu are nevoie de înțelepciune cel sărăcit de înțelegeri, căci [el] mai mult se duce [întru] nebunie.

3. Când are să vină cel neevlavios întru adâncul relelor, [el] disprețuiește [καταφρονεῖ], și [atunci] vine asupra lui necinste și ocară.

4. Apă adâncă [este] cuvântul în inima omului [ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός] și râu care izvorăște și izvor al vieții [ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς].

5. Să te minunezi de fața celui neevlavios nu [este] bine, nici cel Cuvios [nu trebuie] a abate pe cel Drept în judecată.

6. Buzele celui nebun îl duc pe el întru cele rele, iar gura lui cea îndrăzneață cheamă moartea.

7. Gura celui nebun [este] pieirea lui, iar buzele lui [sunt] capcana sufletului său.

8. Pe cei leneși îi doboară frica [ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος], iar sufletele androginilor [ἀνδρογύνων[58]]/ ale hermafrodiților vor flămânzi.

9. Cel care nu se vindecă pe sine în faptele sale este frate celui care se strică pe sine.

10. Din măreția tăriei [Lui este] numele Domnului și [înaintea] Lui alergând, cei Drepți se înalță.

11. Averea omului bogat [este] o cetate puternică și slava ei mult umbrește.

12. Mai înainte de pieire, inima omului se înalță [πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός],

---

[58] Adjectivul ἀνδρογύνων (G. pl.) e unic în LXX.

iar mai înainte de slavă, [ea] se smerește [καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται].

13. Care răspunde cuvânt mai înainte să audă [ce i se spune], nebunie îi este lui [acest gest] și ocară.

14. Mânia omului o îmblânzește slujitorul cel înțelept. Dar pe omul puțin la suflet [ὀλιγόψυχον]/ fricos, cine îl va suporta?

15. Inima celui înțelept dobândește simțirea [καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν], iar urechile celor înțelepți își cercetează gândul [ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν].

16. Darul omului îl lărgește pe el [δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν][59] și lângă stăpânitori îl așază pe el.

17. Cel Drept lui [își este] acuzator în cuvântul cel dintâi [Δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ] [al judecății], iar când împotrivitorul [său] are să arunce asupra [lui cu minciuni], [el] se mustră [ὡς δ᾽ ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται] [pe sine].

18. Certurile le încetează sorțul și [el] în[tre] stăpânitori hotărăște.

19. Fratele de către frate ajutându-se [sunt] ca o cetate puternică și înaltă și [aceasta] este tare ca un palat întemeiat.

20. Din roadele gurii își umple omul pântecele lui și din roadele buzelor lui se va sătura.

21. Moartea și viața [sunt] în mâna limbii [θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης] [voastre], iar cei care pun stăpânire pe ea vor mânca roadele ei [οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς].

22. Care a aflat femeie bună, a aflat haruri și a primit de la Dumnezeu veselie. Care o alungă pe femeia cea bună, își alungă bunătățile, iar cel care o păstrează pentru sine [pe cea] adulteră/ preacurvară [este] nebun și neevlavios.

---

[59] Milostenia *lărgește* inima celui milostiv.

Capitolul 19

1.

2.

3. Nebunia omului nimicește căile lui și pe Dumnezeu Îl învinuiește [în] inima sa.

4. Avuția adaugă prieteni mulți, iar cel sărac se lipsește și de prietenul pe care îl are.

5. Mărturia mincinoasă nu va fi nepedepsită, iar cel care învinuiește cu nedreptate nu va scăpa.

6. Mulți slujesc fețele împăraților, iar tot cel rău se face ocară omului.

7. Tot [cel] care pe fratele sărac îl urăște și de prietenie departe va fi. Gând bun va apropia celor care l-au știut pe el, iar omul înțelept îl va afla pe el. Cel care face multe rele împlinește răutatea, iar care întărâtă cuvintele nu se va mântui.

8. Cel care câștigă înțelegerea se iubește pe sine, iar care păzește înțelegerea va afla cele bune.

9. Mărturia mincinoasă nu va fi nepedepsită, iar care are să aprindă răutatea va pieri de ea.

10. Desfătarea nu este folositoare celui nebun, iar dacă slujitorul are să înceapă [să conducă, atunci] cu ocară [v]a domni.

11. Omul milostiv [este] îndelung-răbdător, iar lauda lui vine peste a celor fărădelege.

12. Amenințarea împăratului [este] asemenea [cu] scrâșnirea [din dinți a] leului, iar ca roua pe iarbă, așa [este] veselia lui.

13. Rușinea tatălui [este] fiul cel nebun și nu [sunt] curate rugăciunile de la chiria însoțitoarei [καὶ οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας[60]].

14. Părinții împart casă și avere copiilor [οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισίν] [lor], iar de la Dumnezeu *se unește* femeia [cu] bărbatul [παρὰ δὲ Θεοῦ *ἁρμόζεται* γυνὴ ἀνδρί][ei].

15. Lașitatea îl oprește pe cel hermafrodit [δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον[61]], iar sufletul nelucrător va flămânzi [ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει].

16. Care păzește porunca, își păzește sufletul său, iar care disprețuiește căile Lui, va pieri.

17. Împrumută lui Dumnezeu cel care îl miluiește pe cel sărac [δανίζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν] și după darul lui i se va răsplăti lui.

18. Ceartă-l pe fiul tău, căci așa va fi [cu] bună nădejde! Și întru ocară [fiind], nu te înălța [cu] sufletul tău!

19. Omul cel rău gânditor [pentru] multe va fi pedepsit, iar dacă are să fie ucigaș și sufletul său se va adăuga.

20. Ascultă, fiule, învățătura tatălui tău, ca înțelept să fii în cele din urmă ale tale!

21. Multe gânduri [sunt] în inima omului, dar sfatul Domnului rămâne întru veac.

22. Roada omului [este] milostenia [καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη] și mai bun [este] săracul drept decât bogatul mincinos.

23. Frica Domnului [este] întru viața omului [φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί], iar cel fără de frică va petrece în locuri [în] care cunoașterea nu supra-

---

[60] *Biblia de la 1688* îi spune *curvă* acestei *însoțitoare*.

[61] Forma ἀνδρογύναιον este unică în LXX. E un adjectiv în Ac.

veghează [ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις].

24. Cel care își ascunde mâinile cu nedrepte întru sânul lui, nici [la] gură nu are să le ducă pe ele.

25. Plaga biciuindu-se, cel nebun mai priceput se face, iar dacă ai să-l mustri pe omul înțelept, [el] va înțelege simțirea.

26. Cel care îl necinstește pe tată și se leapădă de maica lui, se va rușina și ocărât va fi.

27. Fiul, părăsind să păzească învățătura tatălui [său], se va obișnui [cu] cuvinte rele.

28. Cel care se face chezaș [pentru] copilul cel nebun batjocorește dreptatea, iar gura celor neevlavioși va înghiți judecățile.

29. Se pregătesc bice celor nedisciplinați și pedepse umerilor celor nebuni.

Capitolul 20

1. Neînfrânat [este] vinul și desfrânată e beția, iar tot cel unit [cu] ea nu va fi înțelept.

2. Nu se deosebește amenințarea împăratului de mânia leului, iar cel care îl întărâtă pe el păcătuiește întru sufletul său.

3. Slava omului [este] de a se întoarce [de la] ocări, iar tot cel nebun [cu] astfel de [lucruri] se înfășoară.

4. Ocărându-se, leneșul nu se rușinează, și la fel [este] cel care împrumută grâu la seceriș.

5. Apă adâncă [este] sfatul în inima omului, iar omul înțelept o va scoate pe ea.

6. Mare om și cinstit [este] bărbatul cel milostiv, iar bărbat credincios [este] lucru [cu anevoie] să afli.

7. Care trăiește fără pată, în dreptate, fericiți pe fiii lui îi va lăsa.

8. Când împărat drept are să șadă pe tron, [atunci] nu se împotrivește în ochii lui tot răul.

9. Cine se va lăuda a avea inima curată? Sau cine va îndrăzni să spună a fi [că este] curat de păcate? Vorbind de rău pe tată sau pe mamă se va stinge luminătorul [din el] și pupilele ochilor lui vor vedea întuneric. Partea râvnind întâi, în cele din urmă nu va fi binecuvântată. Să nu zici: „Voi plăti vrăjmașului!”, ci îndură-L pe Domnul, ca să îți ajute ție!

10. Greutatea mare și mică, și măsurile duble, și amândouă [sunt] necurate înaintea Domnului.

11. Și cel care le face pe ele, în obiceiurile lui se va împiedica. Tânărul[, dacă merge] cu cel Cuvios, [atunci] și calea lui [este] dreaptă.

12. Urechea aude și ochiul vede, și amândouă [sunt] lucrurile Domnului.

13. Nu iubi a vorbi de rău, ca să nu fii înlăturat, [ci] deschide ochii tăi și te satură de pâini!

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23. Urâciune [este] Domnului greutatea dublă, și balanța vicleană nu [este] bună înaintea Lui.

24. De la Domnul se îndreptează pașii omului, iar cel muritor cum are să înțeleagă căile Lui?

25. Capcană [îi este] omului să sfințească repede ceva ale sale, căci după [ce] se roagă, ajunge a se pocăi.

26. Vânturătorul [λικμήτωρ] celor neevlavioși [este] împăratul înțelept și [el] va pune roată peste ei.

27. Lumina Domnului [este] suflarea oamenilor [φῶς Κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων], care cercetează cămările pântecelui [ὃς ἐρευνᾷ ταμίεια κοιλίας].

28. Milostenia și adevărul [sunt] paza împăratului și vor înconjura în dreptate tronul lui.

29. Podoaba tinerilor [este] înțelepciunea, iar slava celor bătrâni [sunt] bătrânețile [πολιαί].

30. Loviturile feței și distrugerile se întâlnesc [la] cei răi[, cât] și plăgile întru cămările pântecelui.

Capitolul 21

1. Ca mișcarea apei, așa este inima împăratului în mâna lui Dumnezeu [ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ Θεοῦ], Care, dacă vrând să facă un semn, acolo a înclinat-o pe ea [Οὗ ἐὰν θέλων νεύσῃ ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν][62].

2. Tot omul[ului] i se pare [întru] sine [că este] Drept [πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ Δίκαιος], dar Domnul îndreptează inimile [κατευθύνει δὲ καρδίας Κύριος] [oamenilor].

3. A face cele drepte și a spune adevărul [sunt] plăcute la Dumnezeu mai mult decât sângele jertfelor.

4. Înălțat cu mintea în[tru] ocară [este] cel îndrăzneț cu inima [μεγαλόφρων ἐφ᾽ ὕβρει θρασυκάρδιος], iar păcatul [este] luminătorul celor neevlavioși [λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία].

5.

6. Cel care lucrează comori deșarte [cu] limbă mincinoasă, [acela] aleargă în cursele morții [διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου].

7. Pieirea celor neevlavioși va fi primită, căci nu vor a face [să facă] cele drepte.

8. Către cei stricați căi stricate trimite Dumnezeu, căci curate și drepte [sunt] lucrurile Lui.

9. Mai bine [este] a locui în[tr-un] ungher [în] aer liber decât în cele văruite cu nedreptate și în casă necurată.

10. Sufletul neevlavios nu va avea milă de la niciunul [dintre] oameni.

11. Pedepsindu-se cel neînfrânat,

---

[62] Se referă la inima împăratului.

mai priceput se face cel fără de răutate, iar înțelegând, înțeleptul va primi cunoaștere.

12. Cel Drept înțelege inimile celor neevlavioși și îi defaimă pe cei neevlavioși în cele rele.

13. Care își astupă urechile [ca] să nu-l audă pe cel slab, și el va striga și nu va fi cel care să-l audă.

14. Darea pe ascuns întoarce urgiile[63], iar cel care precupețește darurile ridică [asupra lui] mânie tare[64].

15. Veselia celor Drepți [este] a face judecată, iar cel Cuvios [este] „necurat" lângă făcătorii de rău.

16. Bărbatul, rătăcindu-se din calea dreptății, [dacă se pocăiește] în adunarea uriașilor se va odihni [ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται].

17. Bărbatul cel sărac iubește veselia [ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην], iubind vinul și uleiul întru bogăție [φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον],

18. iar murdăria celui Drept [este] cel fărădelege.

19. Mai bine [este] a locui în pământ pustiu [κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ] decât cu femeia bătăușă și vorbăreață și iute la urgie [ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου].

20. Comoară plăcută se va odihni în gura celui înțelept [θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ], iar bărbații cei nebuni o vor înghiți pe ea.

21. Calea dreptății și a milosteniei va afla viață și slavă.

22. [În] cetăți tari a călcat cel înțelept și a dărâmat fortăreața în care au nădăjduit cei neevlavioși.

23. Care păzește gura lui și limba, [acela] ferește de suferință adâncă sufletul lui.

24. Îndrăznețul și încăpățânatul și lăudărosul

---

[63] Lui Dumnezeu.

[64] A lui Dumnezeu.

molimă [λοιμὸς] se cheamă, iar care ține minte răul [este *om*] *fărădelege*.

25. Poftele îl omoară pe cel leneș [ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν], căci nu aleg mâinile lui a face ceva.

26. Cel neevlavios poftește toată ziua poftele cele rele, iar cel Drept are milă și se îndură din belșug.

27. Jertfele celor neevlavioși [sunt] urâciune Domnului, căci [ei] și [cu] fărădelege le aduc pe ele.

28. Mărturia mincinoasă va pieri, iar bărbatul ascultător va vorbi păzindu-se.

29. Bărbatul cel neevlavios fără de rușine stă [înaintea] feței [tale], dar [când vine vorba de] cel drept, acela înțelege căile sale.

30. Nu este înțelepciune, nu este bărbăție, nu este sfat în cel neevlavios.

31. Calul [este] pregătit în ziua războiului, dar de la Domnul [este] ajutorul.

Capitolul 22

1. Mai de dorit [este] numele cel bun decât avuția multă și mai presus de argint și de aur [este] harul cel bun [χάρις ἀγαθή].

2. Bogatul și săracul s-au întâlnit unul cu altul, dar Domnul i-a făcut pe amândoi.

3. Cel priceput, văzând pe cel rău pedepsindu-se cu putere[65], se pedepsește [și] el, iar cei nebuni, trecând, au fost pedepsiți.

4. Neamul înțelepciunii [este] frica Domnului [γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου], [și tot frica Domnului este] și bogăția și slava și viața.

5. Ciulini și curse [sunt] în căile cele strâmbe, iar cel care își păzește sufletul său va sta departe de ele.

6.

7. Bogații îi vor stăpâni pe cei săraci și slujitorii vor împrumuta [de la] stăpânii lor.

8. Cel care seamănă cele rele, cele rele va [și] secera și rană faptelor lui va săvârși. Pe omul vesel și dătător îl binecuvintează Dumnezeu [ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεός], iar goliciunea faptelor lui o va împlini [ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει].

9. Cel care îl miluiește pe cel sărac, pe el se va ajuta [ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται], căci [din] pâinile lui a dat săracului. Biruință și cinste câștigă cel care a dat daruri, dar ia sufletul celor care le-au dobândit.

10. Scoate din sinedrion pe cel [care este] molimă și biruința va ieși odată cu el! Căci, când are să șadă în sinedrion, pe toți îi necinstește.

---

[65] De către Dumnezeu.

11. Domnul iubește inimile cuvioase [ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας] și plăcuți îi [sunt] Lui toți cei fără de pată[, iar] împăratul păstorește cu buzele [χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς].

12. Și ochii Domnului păzesc simțirea, iar cel fărădelege defaimă cuvintele.

13. Cel leneș se scuză și zice: „Leul [este] pe căi, iar călăii [sunt] pe străzi”[66].

14. Groapă adâncă [este] gura celui fărădelege [βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου], iar cel care a fost urât de către Domnul va cădea întru ea [ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ Κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν]. Există căi rele înaintea omului și [el] nu iubește [ca] să se întoarcă de la ele, dar [pentru] a se întoarce, trebuie [a se îndepărta] de la calea cea strâmbă și rea.

15. Nebunia a aprins inima tânărului [ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου], dar și toiagul învățăturii [este] departe de el.

16. Cel care înșală pe cel sărac multe își face lui și [el] dă celui bogat pe mai puțin.

17. [De] cuvintele celor înțelepți apropie urechea ta și ascultă al meu cuvânt și pune inima ta ca să cunoști, căci bune sunt!

18. Iar dacă ai să le arunci[67] pe ele întru inima ta, în același timp, pe buzele tale, te vor veseli pe tine,

19. ca nădejdea ta să-ți fie în Domnul și [așa] are să ți se facă ție cunoscută calea Lui.

20. Dar și tu în mod întreit scrie-le pe ele ție, întru sfat și cunoaștere, pe lărgimea inimii tale!

21. Așadar, [eu] te învăț [pe tine] cuvânt adevărat și a asculta cunoașterea cea bună, [pentru] a răspunde cuvintele adevărului celor care ți le pun ție înainte.

---

[66] Cel leneș *inventează motive* pentru ca să nu muncească.

[67] Cuvintele cele înțelepte.

22. Nu sili pe cel sărman, căci sărac este și să nu necinstești pe cel slab în porți[68]!

23. Căci Domnul va judeca judecata lui și va izbăvi sufletul tău cel adăpostit [καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν].

24. Nu fi prieten [cu] omul mânios și [cu] prietenul iute la urgie nu sta,

25. ca nu cumva să înveți căile lui și să iei lațuri sufletului tău!

26. Nu te da pe tine întru chezășie, rușinându-te de fața [omului],

27. căci dacă nu o să ai de unde să plătești, vor lua așternutul cel de sub coastele tale [λήμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου]!

28. Nu ridica[69] hotarele cele veșnice pe care le-au pus părinții tăi!

29. Omul văzător[70] și iute în lucrurile lui, împăraților le trebuie a fi de față și nu a fi de față oamenilor leneși.

---

[68] Să nu-l necinstești în mod public! Să nu-l faci de râs de față cu toți!

[69] Nu muta.

[70] Omul perspicace, care înțelege repede ce trebuie să facă.

Capitolul 23

1. Dacă ai să șezi a mânca la masa stăpânitorilor, înțelege cu mintea pe cele care se pun înaintea ta!

2. Și pune mâna ta, știind că acestea trebuie [ca] tu să pregătești!

3. Iar dacă ești nesățios[71], nu pofti mâncărurile lui, căci acestea ține [țin] de viața mincinoasă!

4. Nu te întinde, sărman fiind, [cu] cel bogat și [cu] gândul tău fii depărtat [de el]!

5. Dacă ai să apropii ochiul tău de el, nicăieri [nu] va veni. Căci i s-a[u] pregătit lui aripi ca de vultur și se întoarce întru casa celui care a stat înaintea lui[72].

6. Nu lua masa [cu] omul invidios, nici [nu] pofti mâncărurile lui!

7. Căci precum, dacă cineva are să înghită păr, așa mănâncă și bea [cu cel invidios].

8. Nici la tine [acasă] să [nu-]l duci pe el și să [nu] mănânci bucățica ta de pâine cu el. Căci o va vomita pe ea [ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν] și va pustii cuvintele tale cele bune [καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς].

9. [Nu] spune nimic întru urechile celui nebun, ca nu cumva să batjocorească cuvintele tale cele înțelepte!

10. Să nu schimbi hotarele cele veșnice și întru averea celor orfani să nu intri.

11. Căci Cel care îi răscumpără pe ei, Domnul, este puternic și va judeca judecata lor împreună cu a ta [κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ].

---

[71] Care nu poți fi săturat ușor cu mâncare.

[72] Cu care el a vorbit.

12. Dă întru învățătură inima ta și urechile tale le pregătește [întru] cuvintele simțirii!

13. Să nu te abții a pedepsi pruncul [μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν], că dacă ai să-l lovești pe el [cu] toiagul, nu are să moară [ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ οὐ μὴ ἀποθάνῃ][73].

14. Căci, într-adevăr, tu îl vei lovi pe el [cu] toiagul [σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ], dar sufletul lui din moarte îl vei izbăvi [τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ][74].

15. Fiule, dacă inima ta are să se facă înțeleaptă, vei veseli și inima mea!

16. Și voi petrece [întru] cuvinte buzele tale către buzele mele, dacă drepte au să fie.

17. Inima ta să nu râvnească [la] cei păcătoși, ci în frica Domnului fii toată ziua!

18. Căci, dacă ai să le păzești pe acestea, îți va [vor] fi ție nepoți[75], iar nădejdea ta nu se va îndepărta [de tine].

19. Ascultă, fiule, și fii înțelept și îndreptează gândurile inimii tale!

20. Nu fi bețiv [μὴ ἴσθι οἰνοπότης], nici [nu] te întinde [cu] întâlnirile [μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς] și [nici cu] cumpărăturile de cărnuri [κρεῶν τε ἀγορασμοῖς]!

21. Căci tot bețivul și adulterul/ preacurvarul va [vor] sărăci [πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος

---

[73] Nu are să moară, dacă tu îl vei lovi, cu dragoste și responsabilitate părintească, pentru îndreptarea lui.

[74] Căci pedepsele părinților pentru copiii lor sunt *pedagogice*, sunt *spre folosul* și *mântuirea* lor. Pentru că îi ating cu toiagul ca *să nu mai păcătuiască*, să nu mai facă cele rele și nu pentru ca *să îi omoare*.

[75] Dacă ai să păzești sfaturile mele, vei ajunge să ai și nepoți.

πτωχεύσει] și se va îmbrăca [cu haine] rupte și zdrențăroase tot cel somnoros [καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης][76].

22. Ascultă, fiule, de tatăl care te-a născut și nu o disprețui [pe] mama ta, pentru că a îmbătrânit!

23.

24. Bine îl hrănește tatăl [pe] cel Drept, iar în fiul înțelept se veselește sufletul lui.

25. Să se veselească tatăl și maica [ta] în[tru] tine și să se bucure cel [cei] care te-a[u] născut!

26. Dă-mi mie, fiule, inima ta și ochii tăi să păzească căile mele[77]!

27. Căci oală găurită este casa străină și fântână îngustă [este casa] cea străină.

28. Căci aceasta [în] scurt [timp] va pieri și tot cel fărădelege se va nimici.

29. La cine [e] vaiul? La cine [este] zarva? La cine [este] judecata? La cine [sunt] neplăcerile și bârfele? La cine [sunt] pieirile în zadar? La cine [sunt] ochii spălăciți [πέλειοι]?

30. Nu la cei care întârzie în vinuri? Nu la cei care caută unde se fac beții [πότοι]?

31. Nu vă îmbătați [cu] vin, ci vorbiți [cu] oamenii cei Drepți, și vorbiți [cu ei] în[tru] plimbări [ἐν περιπάτοις][78]! Căci dacă întru pahare și potire ai să dai ochii tăi, mai târziu vei umbla mai gol [decât] un pisălog[79] [ὑπέρου].

32. Iar mai apoi ca lovit de șarpe se întinde

---

[76] Va ajunge cerșetor tot cel care iubește mai mult somnul decât munca.

[77] Căile pe care eu te-am învățat să le urmezi.

[78] În mod peripatetic. Cu sensul: Lăsați-vă *învățați* de cei Drepți în timp ce *mergeți cu ei pe cale*!

[79] *Biblia de la 1688* a folosit forma *pilug*. Un regionalism, care înseamnă tot *pisălog*.

și se împrăștie veninul lui ca [cel] de cherastis[80].

33. Ochii tăi, când au să-l vadă pe cel străin, atunci gura ta va vorbi cele stricate.

34. Și te vei culca precum în inima mării și precum un cârmaci în multul val.

35. Și vei spune: „Mă bat și nu m-am ostenit, și m-au batjocorit, dar eu nu știam. Când revărsatul de zori va fi, ca venind [acea clipă], am să caut cu care voi merge împreună?”.

---

[80] *Biblia de la 1688* a vorbit despre *chierast*. Eu am transliterat forma de nominativ κεράστης, care în *LS Greek Lexicon* e corelativul lui *horned*, care înseamnă *cu coarne*. Înțelegerea cuvântului ne vine însă din *Dicționarul lui Scriban din 1939*, unde *cerast*, care vine din limba greacă, înseamnă „un fel de șarpe din Egipt foarte veninos care pare *a avea coarne*”, *cf.* https://dexonline.ro/lexem/cerast/169203.

Așadar, *cherastisul* este *un șarpe veninos*.

Capitolul 24

1. Fiule, să nu râvnești oamenilor răi, nici să poftești a fi cu ei,

2. căci minciuni cugetă inima lor și osteneli grăiesc buzele lor!

3. Cu înțelepciune se zidește casa și cu înțelegere se îndreptează.

4. Cu simțire se umple [se umplu] cămările de toată avuția cea cinstită și bună.

5. Mai bun [este] cel înțelept [decât] cel tare și omul având minte [decât] un ogor mare [γεωργίου μεγάλου].

6. Cu chivernisire [κυβερνήσεως] se face războiul, iar ajutorul [este] cu inima cea sfătuitoare [βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς].

7. Înțelepciunea și gândul cel bun [sunt] în porțile celor înțelepți. [Iar] cei înțelepți nu se abat de la gura Domnului [σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος Κυρίου],

8. ci socotesc în sinedrii [ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις]. Pe cei necertați[81] îl [îi] întâmpină moartea [ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος],

9. iar cel nebun moare în păcatele [ἀποθνῄσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις] [lui] și necurăția [este] a omului molimei [ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ]. [El] se va strica

10. în ziua cea rea și în ziua necazului, până are să se sfârșească.

11. Izbăvește pe cei duși întru moarte și vezi pe cei care omoară! Să nu șovăi [a face asta].

---

[81] Neînvățați de către Dumnezeu.

12. Iar dacă ai să spui: „Nu îl știu pe acesta”, să știi că Domnul inimilor pe toate le cunoaște [Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει] și Cel care a zidit suflarea tuturor, Acela știe toate, Care răsplătește fiecăruia după faptele lui [Ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ].

13. Mănâncă miere, fiule! Căci fagurul de miere [este] bun, ca să se îndulcească gâtul tău.

14. Astfel vei simți înțelepciune [în] sufletul tău. Căci dacă ai să afli [ἐὰν γὰρ εὕρῃς] [mila Lui], va fi bună săvârșirea ta [ἔσται καλὴ ἡ τελευτή σου] și nădejdea ta nu te va părăsi [καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει].

15. Să nu apropii pășunii Drepților pe cei neevlavioși, nici să te înșeli [cu] desfătarea pântecelui.

16. Căci de 7 ori va cădea cel Drept și se va ridica, iar cei neevlavioși vor slăbi în cele rele.

17. Dacă are să cadă vrăjmașul tău, să nu te bucuri [din cauza] lui, iar în[tru] împiedicarea lui, nu te înălța [cu mintea]!

18. Că Domnul va vedea și nu-I va plăcea Lui și va întoarce mânia Lui de la el[82].

19. Nu te bucura de cei care fac rău, nici [nu] râvni la cei păcătoși!

20. Căci nu au să fie nepoți celor răi, iar luminătorul celor neevlavioși se va stinge.

21. Teme-te de Dumnezeu, fiule, și de împărat și niciunuia [dintre] ei să nu fii neascultător!

22. Căci, deodată, vor plăti pe cei neevlavioși. Iar pedepsele lor cine le va cunoaște? Cuvânt păzind fiul pieirii, afară va fi, iar primind a primit el. Nicio minciună de la limba împăratului [nu] spune și nicio minciună de la limba lui nu are să iasă! Limba împăratului [este] sabie și niciun trup [nu scapă de

---

[82] De la vrăjmașul nostru.

ea]. Iar care are să fie dat [ei], [acela] va fi zdrobit. Căci dacă are să întărâte mânia lui, [împăratul] îl nimicește [pe el] împreună cu mușchii oamenilor. Și oasele oamenilor le mănâncă și le arde precum focul, astfel încât nemâncați a fi [vor fi] puii vulturilor.

23. Și acestea zic vouă, celor înțelepți: „A cunoaște [și] a ține seama [la] fața [omului] în judecată nu [este] bine”.

24. Cel care zice [despre] cel neevlavios: „*Drept* este”, *blestemat* popoarelor va fi și *urât* întru neamuri.

25. Iar cei care mustră mai buni se vor arăta și peste ei va veni binecuvântare bună [εὐλογία ἀγαθή]

26. și buzele îi vor iubi, răspunzând cuvinte bune.

27. Pregătește întru ieșire faptele tale [ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου] și pregătește întru câmp și vino după mine și voi rezidi casa ta!

28. Nu fi martor mincinos pentru cetățeanul tău, nici [nu] lărgi buzele tale!

29. Să nu zici: „Precum mi-a făcut mie, îi voi face lui, și îi voi plăti lui, pe care mie mi le-a făcut rău”.

30. Precum un ogor [este] omul nebun și precum o vie [este] omul sărăcit de minți[le lui].

31. Dacă ai să o lași pe ea, se va înțeleni și se va îmburuiena [cu] totul, și se face părăsită, iar zidurile pietrelor ei se strică.

32. Apoi eu m-am pocăit [ὕστερον ἐγὼ μετενόησα] și am socotit să aleg învățătura [ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν].

33. Puțin dormitez și puțin dorm și puțin îmi îmbrățișez [cu] mâinile piepții.

34. Iar dacă ai să faci aceasta, va veni mergând înainte sărăcia ta și nevoia ta ca un bun alergător.

Capitolul 25

1. Acestea [sunt] învățăturile [αἱ παιδεῖαι] cele neclintite [αἱ ἀδιάκριτοι] ale lui Salomon, pe care le-au scris prietenii lui Ezechias [Ἑζεκίας] împăratului Iudeii.

2. Slava lui Dumnezeu ascunde cuvântul [δόξα Θεοῦ κρύπτει λόγον], iar slava împăratului cinstește lucrurile.

3. Cerul [este] înalt și pământul [este] adânc, iar inima împăratului [este] neîntrebată.

4. Bate argintul nelămurit și se va curăța [cu] totul curat!

5. Ucide pe neevlavioși din fața împăratului și vei îndrepta în[tru] dreptate tronul său!

6. Nu te lăuda înaintea împăratului, nici [nu] sta în locurile stăpânitorilor!

7. Căci mai bine [îți este] ție să [ți se] zică: „Suie către mine!”, decât să te smerești în fața stăpânitorului. Spune pe care le-au văzut ochii tăi!

8. Să nu cazi degrabă întru ceartă, ca să nu îți pară rău în cele din urmă, [atunci] când are să te ocărască prietenul tău!

9. Retrage-te întru cele din spate [și] nu disprețui,

10. [ca] să nu te ocărască prietenul [tău]! Iar cearta ta și vrăjmășia ta nu se va [vor] depărta [de tine], ci îți vor fi ție asemenea morții [ἴση θανάτῳ]. Harul și prietenia eliberează, pe care păzește-le ție, ca să nu fii ocărât, ci pașnic păzește căile tale!

11. Măr de aur în lanțul de sardiu [μῆλον χρυσοῦν ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου][83]: așa [este] să zici cuvânt [oamenilor][84].

12. Întru cercelul de aur se leagă sardiu de mult preț: [așa este] cuvântul cel înțelept întru urechea cea ascultătoare.

13. Precum ieșirea zăpezii în[tru timpul] secerișului folosește împotriva arșiței, așa [este și] vestitorul cel credincios celor care l-au trimis pe el. Căci [el] folosește sufletele celor care se folosesc de el.

14. Precum [sunt] vânturile și norii și ploile cele mărețe, așa [sunt] cei care se laudă cu dar mincinos.

15. În[tru] îndelungă răbdare [este] reușita împăratului, iar limba cea dulce zdrobește oasele [γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ].

16. Aflând miere, mănâncă destul, ca nu cumva umplându-te să vomiți!

17. Du-ți rar piciorul tău către prietenul tău[85], ca nu cumva umplându-se de tine să te urască!

18. Măciucă și sabie și săgeată ascuțită: așa [este] și omul care mărturisește împotriva prietenului său mărturie mincinoasă.

19. Dintele cel rău și piciorul cel fărădelege va fi nimicit [vor fi nimiciți] în ziua cea rea.

20. Precum [este] oțetul scurs vătămător [pe răni], așa [este] căzând suferința în trup: inima întristează. Precum [este] molia [în] haină și viermele [în] lemn, așa [este și] durerea omului: îi strică inima.

21. Dacă are să flămânzească vrăjmașul tău, hrănește-l pe el! Dacă are să înseteze, adapă-l pe el!

---

[83] *Cf. DEX 2009, sardiul* este o piatră semiprețioasă transparentă, de culoare roșie sau brună.

[84] Cu sensul: cum e aurul în lanțul de sardiu, tot la fel este și a propovădui cuvântul lui Dumnezeu oamenilor.

[85] Vizitează-l cât mai rar!

22. Căci făcând aceasta, cărbuni de foc vei îngrămădi pe capul lui [ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ], iar Domnul îți va răsplăti ție cele bune [ὁ δὲ Κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά].

23. Vântul nordului/ crivățul ridică nori, iar fața fără de rușine limba o întărâtă [πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει].

24. Mai bine [este] a locui în[tr-un] colț de acoperiș decât cu femeia ocărâtoare în casa comună.

25. Precum apa rece [este] dulce sufletului însetat, așa [este și] vestea bună [primită] din pământ de departe[86].

26. Precum, dacă cineva astupă izvorul, și ieșirea apei va strica, așa, fără rânduială, [este] să cadă cel Drept înaintea celui neevlavios.

27. A mânca miere multă nu [este] bine, ci trebuie a cinsti cuvintele cele slăvite.

28. Precum zidurile cetății, doborându-se și [rămânând] neîmprejmuite, așa [este și] omul care nu face ceva [anume] cu sfat [μετὰ βουλῆς][87].

---

[86] Vestea bună primită dintr-o altă țară.

[87] Cu sfătuire din partea altora.

Capitolul 26

1. Precum [este] roua în [timpul] secerișului și precum [este] ploaia în [timpul] verii, așa nu este cinstea [în viața] celui nebun.

2. Precum păsările zboară și vrăbiile, așa nu va veni asupra nimănui blestemul fără rost.

3. Precum [este] calului biciul și măgarului împungerea, așa [este] toiagul poporului celui fărădelege.

4. Nu răspunde celui nebun cu aceeași nebunie [μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην][88], ca să nu fii asemenea lui [ἵνα μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ][89],

5. ci răspunde celui nebun *împotriva* nebuniei lui [ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι *κατὰ* τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ], ca să nu pară *înțelept în sine* [ἵνα μὴ φαίνηται *σοφὸς παρ᾽ ἑαυτῷ*][90].

6. Ocară va bea din căile lui, cel care a trimis cuvânt prin vestitorul cel nebun.

7. Înlătură călătoria picioarelor și parimia [παροιμία][91] din gura celor nebuni[92]!

8. Care leagă piatra în praștie

---

[88] Pe măsura nebuniei lui.

[89] Ca să nu pari că ești *ca el*. Pentru că el va interpreta gestul tău ca fiind *sinonim* cu al lui.

[90] Înfruntă nebunia celui nebun, demască minciunile lui, pentru ca să înțeleagă că nu e înțelept, că nu procedează bine mințind, exagerând, inventând lucruri.

[91] *Parimie* înseamnă proverb, maximă, învățătură, parabolă, alegorie, figură de stil, *cf. Gingrich Greek Lexicon*.

[92] Nu îi mai lăsați pe cei nebuni să se plimbe în voie și nici să folosească cuvinte înțelepte, care nu au nimic de-a face cu viața lor!

este asemenea celui care dă slavă celui nebun.

9. Cresc ghimpi în mâna celui bețiv și robie în mâna celor nebuni.

10. De multe se zbuciumă tot trupul celor nebuni, căci se zdrobește extazul/ uimirea/ uluirea lor [συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν] .

11. Precum câinele, când are să vină la vărsătura sa și urât are să se facă, așa [este și] cel nebun: [cu] răul său întorcându-se la păcatul său [τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν]. Este rușine aducând păcat [ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν] și este rușine [ca păcătuind să aduci] slavă și har [ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις].

12. Văzut-am bărbat părându-i-se în sine „a fi înțelept [σοφὸν εἶναι]”, dar nădejde[93] mai multă a avut cel nebun [decât] el.

13. Cel leneș, trimițându-se întru cale, zice: „Leul [este] în căi[94]”.

14. Precum ușa se întoarce la țâțâna [ei], așa [se întoarce și] cel leneș pe patul său.

15. Cel leneș, ascunzându-și mâna în[tru] sânul lui, nu va putea să o ducă la gură.

16. Lui, celui leneș, i se pare [a fi] „mai înțelept” [decât] cel care ia cu sine veste în[tru] potolire/ mulțumire [ἐν πλησμονῇ].

17. Precum [este] cel care se ține de coada câinelui, așa [este] cel pus înainte [pentru] judecata cea străină.

18. Precum cei care vindecă pun înainte cuvintele întru oameni, iar cel care s-a întâlnit cel dintâi [cu] cuvântul se va tulbura,

19. așa [sunt] toți cei care urzesc [cele rele] prietenilor lor, iar când au să fie descoperiți,

---

[93] De mântuire.

[94] Este pe străzi.

[ei] spun că „Amuzându-mă am făcut”.

20. În multe lemne înflorește focul, iar unde nu este dezbinare se liniștește cearta [ὅπου δὲ οὐκ ἔστιν δίθυμος ἡσυχάζει μάχη].

21. Vatra [este cu] cărbuni și lemnele [sunt în] foc, iar omul cel ocărâtor [este] întru tulburarea certei [εἰς ταραχὴν μάχης].

22. Cuvintele răutăcioșilor [sunt] „dulci” [λόγοι κερκώπων *μαλακοί*], dar acestea lovesc întru camerele inimilor [οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμίεια σπλάγχνων].

23. Argintul, dându-se cu vicleșug, ca lutul ars să se socotească, [iar] buzele cele dulci acoperă inima cea întristată [χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν].

24. [Cu] buzele, jelindu-se, pe toate le încuviințează vrăjmașul, dar în inimă plănuiește vicleșuguri.

25. Dacă are să se roage de tine vrăjmașul [cu] glas mare, să nu te lași convins, căci 7 răutăți sunt în sufletul său.

26. Cel care [își] ascunde vrăjmășia [față de tine] arată vicleșug, dar descoperă ale sale păcate cel binecunoscut în sinedrii.

27. Cel care sapă groapa aproapelui, va cădea întru ea, iar cel care rostogolește piatra, peste el se va rostogoli.

28. Limba cea mincinoasă urăște adevărul, iar gura fără adăpost face tulburări[95].

[95] Gura, care nu se reține și spune vrute și nevrute, aceea naște tulburări.

Capitolul 27

1. Nu te lăuda [cu] cele [care sunt] întru [ziua de] mâine [μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον], căci nu cunoști ce va naște ceea ce vine.

2. Să te laude aproapele și nu gura ta, cel străin și nu buzele tale!

3. Grea [este] piatra și greu de purtat [este] nisipul, dar urgia celui nebun [este] mai grea [decât] amândouă.

4. Nemilostivă [este] mânia și iute [este] urgia, dar râvna nimic [nu] rabdă.

5. Mai bune [sunt] mustrările descoperindu-se [decât] prietenia ascunzându-se.

6. Mai vrednice de credință sunt rănile prietenului decât sărutările de bună voie ale vrăjmașului.

7. Sufletul, în săturare fiind, batjocorește fagurii de miere, dar sufletului celui sărăcit și cele amare i se par dulce [dulci] [ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται].

8. Precum [e] când pasărea are să zboare din cuibul ei, așa [și] omul se robește, când are să se înstrăineze de locurile sale.

9. [Cu] miruri și [cu] vinuri și [cu] tămâi [θυμιάμασιν][96] se veselește inima [omului], dar sufletul se sparge de întâmplări nefericite [καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή].

10. [Pe] prietenul tău sau [pe] prietenul părintesc[97] să nu-l părăsești,

---

[96] Forma de dativ plural...chiar dacă la noi cuvântul e defectiv de plural.

[97] Cu care ai o relație de prietenie datorită tatălui tău. Pentru că el a fost prietenul lui.

iar întru casa fratelui tău să nu intri nefericind. [Căci] mai bun [este] prietenul de aproape [φίλος ἐγγὺς][98] decât fratele locuind departe.

11. Fiule, înțelept fii, ca să se veselească inima mea și întoarce de la tine cuvintele ocărâtoare!

12. Cel priceput, cele rele venind [peste el], s-a ascuns, iar cei nebuni, mergând, pagubă vor plăti.

13. Ia veșmântul lui! Căci a trecut obraznicul, cel care [pe] cele străine le strică.

14. Care are să binecuvinteze [pe] prieten de dimineață [cu] glas mare [ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ], [în comparație cu cel care vine] blestemând, [cu] nimic [nu] va părea a fi deosebit [καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει].

15. Picăturile îl scot pe om, în zi de iarnă, din casa lui, la fel și femeia ocărâtoare din casa sa.

16. [Vântul] de nord/ crivățul vânt greu [este], dar pe nume *priceput* se cheamă.

17. Fier [pe] fier ascute, iar omul întărâtă fața prietenului [său].

18. Care sădește smochin va mânca [din] roadele lui, iar care păzește pe domnul său va fi cinstit.

19. Precum nu [sunt] asemenea fețele [altor] fețe, așa nici inimile oamenilor [nu sunt asemenea].

20. Iadul și pieirea nu se satură [ᾅδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται] și la fel [sunt și] ochii oamenilor celor nesățioși [ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι]. Urâciune [este] Domnului fixând ochiul [βδέλυγμα Κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν] [în cineva][99] și cei neînvățați [οἱ ἀπαίδευτοι] [și] desfrânați [cu] limba [ἀκρατεῖς γλώσσῃ].

21. Încercarea argintului și a aurului

---

[98] Cel care locuiește lângă tine.

[99] Este urâciune înaintea Lui cel care își fixează ochii în cineva.

[este] ardere, iar bărbatul se încearcă prin gura celor care îl laudă pe el [ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν]. Inima cea fărădelege caută cele rele, iar inima cea dreaptă caută cunoaș-terea.

22. Dacă[-l] biciuiești [pe] cel nebun, în mijlocul sinedrionului necinstindu-l, nu ai să izgonești nebunia lui.

23. Cu cunoaștere vei cunoaște sufletele turmei tale [γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου] și vei pregăti inima ta [cu] ale tale turme [καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις],

24. că nu [este] puterea omului [în] veac și nici tăria [lui nu i] se dă din neam întru neam.

25. Poartă de grijă celor [care sunt] în câmpul celor îngălbeniți [ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν] și vei tunde iarbă și strânge iarbă de deal,

26. ca oile să aibă întru îmbrăcăminte! Cinstește câmpul, ca să-ți fie ție miei!

27. Fiule, de la mine ai *cuvintele cele tari* [ῥήσεις ἰσχυρὰς] întru viața ta și întru viața slujitorilor tăi.

Capitolul 28

1. Fuge cel neevlavios, nimeni prigonindu-l, iar cel Drept a nădăjduit precum leul.

2. Din păcatele celor neevlavioși se ridică judecăți, iar omul cel priceput [ἀνὴρ πανοῦργος] le va stinge pe ele.

3. Cel bărbătos în neevlavii îi înșală [pe] cei săraci, [și] ca o ploaie înfuriată și nefolositoare,

4. așa [sunt] cei care părăsesc legea [și] laudă neevlavia, dar cei care iubesc legea pun zid împrejurul lor [οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος].

5. Oamenii cei răi nu vor înțelege judecata, iar cei care Îl caută pe Domnul o vor înțelege în[tru] totul.

6. Mai bun [este] săracul mergând în adevăr [κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ] [decât] bogatul cel mincinos.

7. Fiul cel înțelept păzește legea, iar care păstorește destrăbălarea își necinstește tatăl.

8. Cel care își înmulțește averea lui cu camete și [cu] dobânzi cămătărești [ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν], o adună pe ea celui care îi miluiește pe cei săraci [τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν].

9. Cel care își abate urechea lui [ca] să nu audă legea, el și rugăciunea lui și-a urât.

10. Care îi rătăcește pe cei Drepți în calea cea rea, întru stricăciune el va cădea, iar cei fărădelege vor trece prin cele bune și nu vor intra întru ele.

11. Înțelept în[tru] sine [este] omul cel bogat, dar săracul cel cugetător îl va osândi pe el.

12. Pentru ajutorul celor Drepți multă slavă se face, iar în locurile celor neevlavioși sunt prinși oamenii.

13. Cel care acoperă neevlavia lui nu va spori, iar cel care o face cunoscută va iubi mustrările.

14. Fericit [este] omul care tremură [la] toate pentru evlavie, dar cel tare [la] inimă va cădea [întru] cele rele.

15. Leu flămând și lup însetat [este cel] care te tiranizează [τυραννεῖ]/ te asuprește, [el] sărac fiind [și] neam sărăcăcios.

16. Împăratul sărăcit de alaiuri [este] mare clevetitor, iar cel care urăște nedreptatea multă vreme va trăi.

17. Cel care ia în chezășie pe omul cel în vină de ucidere[100], fugar va fi și nu în siguranță. Ceartă-l pe fiu și te va iubi și va da podoabă sufletului tău! [Și tu] să nu asculți neamului celui fărădelege.

18. Cel care merge drept a fost ajutat, iar cel care merge [în] căile cele strâmbe se va încurca.

19. Cel care își lucrează pământul lui se va umple de pâini [ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων], iar cel care prigonește școala se va umple de sărăcie [ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας].

20. Omul cel vrednic de credință mult se va binecuvânta, iar cel rău nu va fi nepedepsit.

21. Care nu se rușinează de fețele celor Drepți nu [este om] bun, [căci] unul ca acesta [pentru] o bucată de pâine îl va vinde pe om.

22. Omul invidios se grăbește a se îmbogăți și nu știe că cel milostiv va pune stăpânire pe el.

23. Cel care mustră căile omului va avea mai multe haruri [χάριτας] [decât] cel care este lingușitor [τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος].

---

[100] Acuzat de crimă.

24. Care aruncă pe mamă sau pe tată și socotește [că] „nu a păcătuit”, acesta este *părtaș* [cu] omul cel neevlavios.

25. Omul nesățios judecă în deșert, iar care a nădăjduit în Domnul în grijă va fi.

26. Care a nădăjduit [cu] inimă îndrăzneață, unul ca acesta [este] nebun, dar care merge [cu] înțelepciune se va mântui.

27. Care dă celor săraci nu va fi lipsit, dar care întoarce ochiul lui[101] în multă neliniște va fi.

28. În locurile celor neevlavioși suspină cei Drepți și în[tru] pieirea acelora se vor înmulți cei Drepți.

[101] Pentru ca să nu îi vadă pe cei săraci.

Capitolul 29

1. Mai bun [este] omul mustrărilor [ἀνὴρ ἐλέγχων] [decât] omul cel încăpățânat, căci, deodată, arzându-se el, nu este vindecare [pentru el].

2. Lăudându-se cei Drepți, se vor veseli popoarele, iar de stăpânitorii cei neevlavioși oamenii suspină.

3. De omul iubind înțelepciunea se veselește tatăl său, iar care păstorește[102] curve își va pierde averea [ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον] [lui].

4. Împăratul cel drept ridică țara, iar omul cel fărădelege o dărâmă.

5. Care pregătește plasă în fața prietenului său, o pune pe ea împrejurul picioarelor lui.

6. Mare [este] cursa păcătuind omului, iar cel Drept în bucurie și în veselie va fi.

7. Înțelege cel Drept a judeca celor săraci, iar cel neevlavios nu va înțelege cunoașterea. Și săracului mintea nu îi este înțelegătoare [καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων].

8. Oamenii plăgilor au aprins cetatea [ἄνδρες λοιμοὶ ἐξέκαυσαν πόλιν], iar cei înțelepți au întors urgia[103].

9. Omul cel înțelept judecă neamuri, iar omul cel lipsit de valoare, urgisindu-se, batjocorește și nu tremură.

10. Oamenii cei părtași sângiurilor[104]

---

[102] Cel care e proxenet, codoș. Cel care constrânge femeile pentru ca să se prostitueze și are foloase financiare de pe urma acestui lucru.

[103] Urgia lui Dumnezeu asupra oamenilor păcătoși.

[104] Criminalii, ucigașii de oameni.

vor urî pe cel Cuvios, iar cei Drepți vor căuta sufletul lui.

11. Cel nebun toată mânia lui și-o scoate la iveală, iar cel înțelept o împrăștie în amănunt [σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος].

12. Împăratul, ascultând cuvânt nedrept, toți cei de sub el [sunt] fărădelege[105].

13. Cămătarul și datornicul împreunându-se unul cu altul, Domnul amândurora le face supraveghere [ἐπισκοπὴν].

14. Împăratul în adevăr judecând pe cei săraci, tronul lui întru mărturie se va pune.

15. Rănile și mustrările dau înțelepciune, iar copilul înșelându-se îi rușinează pe părinții lui.

16. Mulți fiind neevlavioși, multe păcate se fac, iar cei Drepți, căzând, aceia se fac temători.

17. Ceartă pe fiul tău și te va odihni și va da podoabă sufletului tău!

18. Să nu fii exeget [ἐξηγητὴς][106] neamului celui fărădelege, iar cel care păzește legea fericit [este].

19. Nu se va certa [cu] cuvintele slujitorul cel aspru, căci și dacă are să înțeleagă, totuși nu va asculta.

20. Dacă ai să vezi om grăbit în cuvinte, cunoaște că nădejde are mai mult cel nebun [decât] el.

21. Care se desfrânează de [când era] copil, slujitor va fi, iar, în cele din urmă, va suferi în sine [ὀδυνηθήσεται ἐφ᾽ ἑαυτῷ].

22. Omul curajos sapă biruința, iar omul iute din fire a săpat păcatele.

23. Insulta[107] îl smerește pe om,

---

[105] Dacă împăratului îi place nedreptatea, atunci cei de sub stăpânirea lui sunt oameni ai nedreptății, ai fărădelegii.

[106] Traducător sau comentator.

[107] Jignirea, ocara.

iar [în] cei smeriți Domnul Se statornicește [cu] slavă.

24. Care împarte [cu] hoțul își urăște sufletul său, iar dacă jurământ plănuindu-și, [ei] auzindu-l, nu au să-l vestească[108].

25. Temându-se și rușinându-se de oameni, [ei] s-au împiedicat, dar cel care a nădăjduit în Domnul se va veseli. Neevlavia îi dă greșeală omului [ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσιν σφάλμα], iar care a nădăjduit în Stăpânul se va mântui.

26. Mulți slujesc fețelor ighemonilor/ stăpânitorilor, dar de la Domnul se face dreptate omului.

27. Urâciune [este] celor Drepți omul nedrept și urâciune [este] celui fărădelege calea [care] îndreptează.

---

[108] Cel care ia parte la hoții e disprețuit de comunitate, în așa fel încât, chiar dacă el face un jurământ public, comunitatea nu îl va considera demn de crezare.

Capitolul 30

1. De cuvintele mele, fiule, teme-te și primindu-le pe ele, pocăiește-te! [Căci] acestea zice omul celor care cred lui Dumnezeu și [pe mine] mă liniștesc:

2. „Căci cel mai nebun sunt [dintre] toți oamenii și înțelegerea oamenilor nu este în mine.

3. Dumnezeu m-a învățat înțelepciunea și cunoașterea celor Sfinți am cunoscut-o.

4. Cine s-a suit întru cer și s-a coborât [de acolo]? Cine a adunat vânturile în sânul [lui]? Cine a adunat apa în haină? Cine a pus stăpânire [peste] toate marginile pământului? Care [este] numele lui? Sau care [este] numele fiilor lui? Ca să cunoști

5. [că] toate cuvintele lui Dumnezeu [sunt] lămurite [πεπυρωμένοι], iar El îi apără pe cei care sunt evlavioși [față] de El [ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων Αὐτόν].

6. Să nu adaugi cuvintelor Lui, ca să nu te osândească și mincinos să fii.

7. Două [lucruri] am cerut de la Tine: să nu îmi iei harul înainte [ca] eu să mor [μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με]

8. [și] cuvântul deșert și mincinos departe de mine îl fă! Iar bogăție și sărăcie să nu-mi dai, ci rânduiește-mi cele care îmi trebuie și cele de ajuns!

9. Ca nu [cumva], săturându-mă, să mă fac mincinos și [atunci] am să zic: «Cine mă vede?». Sau, sărăcind, voi fura și mă voi jura în numele lui Dumnezeu [că n-am furat].

10. Să nu dai pe slujitor întru mâinile stăpânului [său], ca nu cumva să te blesteme și [astfel] să te prăpădești.

11. Nepotul cel rău îl blestemă pe tatăl [său], iar pe mama [sa] nu o binecuvintează.

12. Nepotul cel rău se judecă pe sine [ca om] „drept”, dar ieșirea lui nu a spălat-o [τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν].

13. Nepotul cel rău are ochi înalți și [cu] pleoapele lui se înalță.

14. Nepotul cel rău are dinți de săbii [μαχαίρας τοὺς ὀδόντας] și măsele de cuțite [τὰς μύλας τομίδας], astfel încât mistuie și mănâncă în întregime pe cei smeriți de pe pământ și pe cei săraci ai lor dintre oameni.

15. Trei fiice, iubindu-le, îi erau [cu] iubire lipitoarei și acestea trei nu o săturau pe ea și a patra nu a fost de ajuns [ca] să-i zică: «Destul».

16. Iadul [ᾅδης] și iubirea femeii [ἔρως γυναικὸς] și tartarul [τάρταρος] și pământul neumplut de apă și focul nu au să zică: «Este destul».

17. Ochiul râzând de tatăl și necinstind bătrânețea maicii, să-l taie pe el corbii din văi și să-l mănânce pe el puii vulturilor.

18. Și trei îmi sunt [cu] neputință să le înțeleg și pe a 4-a nu o cunosc:

19. urmele vulturului zburând și căile șarpelui pe stâncă și cărările corabiei trecând marea și căile omului în tinerețea [lui].

20. Asemenea [este și] calea femeii adultere/preacurvare [ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος]: care, când are să facă[109], spălându-se, zice să [nu] fi făcut nimic nelalocul lui.

21. Prin 3 lucruri se clatină pământul, iar al 4-lea nu poate a-l purta:

22. dacă slujitorul are să împărățească și cel nebun are să se umple de mâncăruri,

[109] Păcatul de *a-și înșela* soțul.

23. și dacă slujitoarea are să scoată afară pe doamna ei și femeia urâtă[110] dacă are să capete bărbat bun [καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ].

24. Iar 4 sunt cele mai mici pe pământ și acestea sunt mai înțelepte [decât] cele înțelepte:

25. furnicile: [la] care nu este tărie, dar își pregătesc vara mâncare,

26. și iepurii [οἱ χοιρογρύλλιοι]: [care] nu [sunt] neam tare, [dar] care [și-]au făcut în stânci casele lor,

27. [și] lăcusta: neîmpărățită este, dar începe lupta, [ca] dintr-o poruncă, în bună rânduială,

28. și șopârla pestriță [καλαβώτης]: [cu] mâinile lipindu-se și fiind ușor de prins, [ea] locuiește în fortărețele împăratului.

29. Iar 3 sunt care cu ușurință merg și [este și o] a 4-a care bine trece [mai departe]:

30. puiul de leu [este] mai tare [decât] dobitoacele, care nu se întoarce și nici [nu] tremură [în fața unui] dobitoc,

31. și cocoșul umblând [între] găini cu curaj și țapul povățuindu-și turma și împăratul cuvântând [în]tru neam[ul său][111].

32. Dacă ai să te dai pe tine întru veselie și dacă ai să întinzi mâna ta cu [gând] de ceartă, vei fi necinstit[112].

33. Mulge lapte și va fi unt! Și dacă ai să îți storci nările, va ieși sânge. Iar dacă ai să-ți tragi departe cuvintele, vor ieși judecăți și certuri".

---

[110] Urâtă nu *la față*, ci *la suflet*. Pentru că adjectivul μισητὴ înseamnă odioasă, urâtă, detestabilă, execrabilă.

[111] Vorbind în public, vorbind poporului său.

[112] De către oameni.

Capitolul 31

1. Cuvintele mele au fost rostite de Dumnezeu împăratului, [ca] *răspuns dumnezeiesc* [χρηματισμός] pe care i l-a predat mama lui:

2. „Ce vei păzi, fiule? Ce cuvinte ale lui Dumnezeu? [Căci] întâi-născut ție îți zic, fiule. Ce [este], fiule al pântecelui meu? Ce [este], fiule al rugăciunilor mele?

3. Nu da femeilor bogăția ta și mintea ta și viața [ta] întru mustrare de conștiință!

4. Fă toate cu sfat! Bea vin cu sfat! Stăpânitorii sunt aprigi și [de aceea] vin să nu bea!

5. Ca nu [cumva], bând, să uite înțelepciunea și [astfel] nu au să poată [ca oameni] drepți să-i judece pe cei slabi.

6. Dați [însă] beție celor [care sunt] în mâhniri și vin a bea celor [care sunt] în dureri!

7. Ca să uite sărăcia și încă [și] de osteneli să nu-și mai aducă aminte.

8. Deschide gura ta [cu] cuvântul lui Dumnezeu și judecă toate sănătos!

9. Deschide gura ta și judecă drept și deosebește pe sărac și pe cel slab!

10. Femeie bărbătoasă cine va afla? Iar [dacă o va afla], o astfel de [femeie] este mai scumpă [decât] pietrele cele scumpe.

11. Se încrede în ea inima bărbatului ei. O astfel de [femeie] nu se va lipsi de prăzile cele bune.

12. Căci [ea] lucrează bărbatului [ei] toate cele bune [în] viață.

13. Împletind lână și in, [ea] a făcut [ceva] folositor [cu] mâinile ei.

14. S-a făcut ca o corabie, negustorind [până] departe, și [care] își adună viața ei.

15. Și se ridică din nopți [καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν] și a dat mâncăruri casei [sale] și lucruri [de făcut] slujitoarelor [sale].

16. Văzând ogor, l-a cumpărat și din roadele mâinilor ei a sădit avere [κατεφύτευσεν κτῆμα].

17. Încingând cu tărie mijlocul ei, [ea] și-a întărit brațele ei întru lucru.

18. [Și] a gustat că este bine a lucra și nu se stinge luminătorul ei toată noaptea.

19. Coatele ei le întinde în[tru] cele de folos și mâinile ei le lipește de fus.

20. Și mâinile ei le-a deschis săracului și rod a întins săracului.

21. Nu se îngrijește de cele [care se petrec] în casa bărbatului ei, când întârzie undeva, căci toți cei de la ea [din casă] se îmbracă[113].

22. Mantale duble [δισσὰς χλαίνας] a făcut bărbatului ei, [căci] și din vissos [βύσσος]/ vison/ in subțire și [din] porfiră [πορφύρα]/ purpură [sunt] hainele ei[114].

23. Și [l-a făcut pe] bărbatul ei să fie admirat în porți, când are să șadă în sinedrion cu bătrânii locuitori ai pământului.

24. Cearșafuri a făcut și le-a vândut și [a vândut] cingători hananeilor.

25. Gura ei și-a deschis-o cu atenție și legiuit și [cu] rânduială și-a ascuns limba ei.

26. [Cu] tărie și [cu] bună-cuviință s-a îmbrăcat și s-a veselit în zilele cele de apoi.

27. Uscate [sunt] cărările caselor ei și grânele nu le-a mâncat cu cei leneși.

---

113 Și își fac treaba pe care o au și în absența ei.

114 Hainele pe care ea le-a lucrat pentru soțul ei.

28. Și gura și-o deschide cu înțelepciune și în acord cu legea, iar milostenia ei a ridicat pe fiii ei și i-a îmbogățit și bărbatul ei a lăudat-o pe ea[, zicând:]

29. «Multe fete au dobândit bogăție, multe au făcut pe cele puternice, dat tu ești deasupra [lor] și ai fost mai presus de toate».

30. Plăcerile cele mincinoase și frumusețea cea deșartă a femeii [nu este întru ea], căci femeia cea înțeleaptă se binecuvintează și frica Domnului aceasta să laude!

31. Dați ei din roadele buzelor ei și lăudați-o în porțile bărbatului ei!”.

BIBLIOTECA
Teologie pentru azi

1. *Acatistul Nunții* (35 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/acatistul-nuntii/

2. *Troparul, Condacul și Acatistul Fericitului Serafim Rose al Platinei* (20 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/troparulcondacul-si-acatistul-fericitului-serafim-rose-al-platinei/

3. *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului* (335 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-si-depersonalizarea-omului/

4. *Viața lui Adam și a Evei* (27 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/viata-lui-adam-si-a-evei/

5. *Teologia îndumnezeirii* (202 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/teologia-indumnezeirii/

6. *Twitter pentru azi (vol. 1)* (32 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/04/twitter-pentru-azi-vol-1-2009/

7. *Bucuria comuniunii (vol. 1)* (280 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/06/bucuria-comuniunii-vol-1/

8. *Pelerina Egeria și Cultul ortodox* (60 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/07/pelerina-egeria-si-cultul-ortodox/

9. *Biblia Satanică* (157 pagini), ca text auxiliar al cărții: *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*.
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/12/biblia-satanica-editie-exclusiv-online-ro/

10. *Traduceri patristice (vol. 1)* (73 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/

11. *Bucuria comuniunii (vol. 2)* (309 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/bucuria-comuniunii-vol-2/

12. *Fragmentarium (vol. 1)* (126 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/fragmentarium-vol-1/

13. *Nichita Stănescu. Fenomenul limbii poezești* (disertație de master) (155 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/nichita-stanescu-fenomenul-limbii-poezesti/

14. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 1)* (341 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/03/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-1/

15. *Bucuria comuniunii (vol. 3)* (248 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/07/bucuria-comuniunii-vol-3/

16. *Teologia vederii lui Dumnezeu* (252 pagini): introducere la teza doctorală:
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/teologia-vederii-lui-dumnezeu/

17. *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog* (teză doctorală) (287 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/vederea-lui-dumnezeu-in-teologia-sfantului-simeon-noul-teolog/

18. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 2)* (457 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/23/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-2/

19. *Bucuria comuniunii (vol. 4)* (449 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/12/12/bucuria-comuniunii-vol-4/

20. *Bucuria comuniunii (vol. 5)* (366 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/02/bucuria-comuniunii-vol-5/

21. *Fragmentarium (vol. 2)* (270 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/13/fragmentarium-vol-2/

22. *Cuvinte cu amândouă mâinile* (82 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/21/cuvinte-cu-amandoua-mainile-2010/

23. *Bucuria comuniunii (vol. 6)* (144 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/02/11/bucuria-comuniunii-vol-6/

24. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 1)* (377 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/

25. *Antim Ivireanul: avangarda literară a Paradisului. Viața și Opera (teză doctorală)* (561 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/10/antim-ivireanul-avangarda-literara-a-paradisului-viata-si-opera-2010/

26. *Aspecte dogmatice ale imnologiei ortodoxe. Săptămâna Patimilor și Săptămâna Luminată* (teză de licență) (212 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/23/saptamana-patimilor-si-saptamana-luminata-teza-de-licenta-2010/

27. *Bucuria comuniunii (vol. 7)* (315 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/01/bucuria-comuniunii-vol-7/

28. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 2)* (128 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/12/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-2/

29. *Bucuria comuniunii (vol. 8)* (382 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/29/bucuria-comuniunii-vol-8/

30. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 3)* (191 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-3/

31. *Epilog la lumea veche (I. 1)* (506 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/14/epilog-la-lumea-veche-i-1/

32. *Twitter pentru azi (vol. 2)* (35 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/25/twitter-pentru-azi-vol-2-2010/

33. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 4)* (388 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-4/

34. *Epilog la lumea veche (I. 2)* (378 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/04/epilog-la-lumea-veche-i-2/

35. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 5)* (175 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-5/

36. *Teologia mântuirii la Sfântul Marcu Ascetul* (disertație de master) (154 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/09/teologia-mantuirii-la-sfantul-marcu-ascetul-2010/

37. *Bucuria comuniunii (vol. 9)* (188 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/20/bucuria-comuniunii-vol-9/

38. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 6)* (130 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/27/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-6/

39. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 7)* (76 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-7/

40. Sfântul Epifanie al Salaminei, *Despre măsuri și greutăți și numere și alte lucruri care sunt în Dumnezeieștile Scripturi* (100 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/07/16/sfantul-epifanie-al-salaminei-despre-masuri-si-greutati-2010/

41. PS. Acad. Melchisedec Ștefănescu, *Viața și Scrierile lui Grigorie Țamblac* (adaptare a textului ed. din 1884) (138 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/21/ps-acad-melchisedec-stefanescu-viata-si-scrierile-lui-grigorie-tamblac-versiune-adaptata2010/

42. Sfântul Sfințit Mucenic Antim Ivireanul, *Sfătuiri creștine-politice* (text adaptat) (33 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/29/sfantul-antim-ivireanul-sfatuiri-crestine-politice-2010/

43. Sfântul Varlaam al Moldovei, *Răspunsul împotriva Catehismului calvin* (text adaptat) (52 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/09/22/sfantul-varlaam-al-moldovei-raspunsul-impotriva-catehismului-calvin-2010/

44. *Traduceri patristice (vol. 2)* (347 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/

45. PS Damaschin Dascălul, *Învățături pentru șapte Taine* (text transliterat și adaptat) (27 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/26/ps-damaschin-dascalul-invataturi-pentru-sapte-taine-2010/

46. Dorin Streinu, *Opere alese, vol. I, Despre mine însumi (Jurnal de scriitor. Fragmente)* (526 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/12/dorin-streinu-opere-alese-vol-i-2010/

47. *Traduceri patristice (vol. 3)* (288 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/02/traduceri-patristice-vol-3/

48. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 2)* (160 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/07/dorin-streinu-opere-alese-vol-2/

49. *Epilog la lumea veche (I. 3)* (256 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/08/epilog-la-lumea-veche-i-3/

50. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (237 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/31/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

51. *Cuvintele duhovnicești (vol. 1)* (390 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/02/12/cuvintele-duhovnicesti-vol-1/

52. *Bucuria vine de departe* (carte dialogică cu Prof. Otilia Kloos) (55 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/21/bucuria-vine-de-departe-2011/

53. *Cuvintele duhovnicești (vol. 2)* (558 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/26/cuvintele-duhovnicesti-vol-2/

54. *A vedea și a fi văzut (vol. 1)* (460 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/04/16/a-vedea-si-a-fi-vazut-vol-1/

55. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 8)* (549 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/

56. *Praedicationes (vol. 1)* (199 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/20/praedicationes-vol-1/

57. *Twitter pentru azi (vol. 3)* (26 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/07/31/twitter-pentru-azi-vol-3/

58. *Evanghelia după Matei* (112 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/

59. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 3)* (214 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/10/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-3/

60. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 4)* (129 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/05/dorin-streinu-opere-alese-vol-4/

61. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 5)* (283 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/21/dorin-streinu-opere-alese-vol-5/

62. *Studii de poezie pașoptistă* (82 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/28/studii-de-poezie-pasoptista-2011/

63. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 9)* (225 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/12/16/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-9/

64. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 6)* (209 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/01/14/dorin-streinu-opere-alese-vol-6/

65. *Statistici. Concluzii. Sublinieri. Lucruri văzute de-aproape* (121 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/02/18/statistici-concluzii-sublinieri-lucruri-vazute-de-aproape/

66. *Predicile din Săptămâna Mare* (25 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/04/13/predicile-din-saptamana-mare/

67. *Despre omul Împărăției* (190 pagini). Este al 10-lea volum și ultimul al *Operelor complete* ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu.
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/

68. *Țiganiada: tradiție și inovație. Aventura scriiturii și canonul literar românesc* (111 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/07/19/tiganiada-traditie-si-inovatie/

69. *Praedicationes (vol. 2)* (253 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/08/07/praedicationes-vol-2/

70. *Twitter pentru azi (vol. 4)* (30 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/10/10/twitter-pentru-azi-vol-4/

71. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 1)* (251 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/11/21/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-1/

72. *Praedicationes (vol. 3)* (337 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/10/praedicationes-vol-3/

73. *Epilog la lumea veche (I. 4)* (247 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/22/epilog-la-lumea-veche-i-4/

74. *Praedicationes (vol. 4)* (352 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/09/praedicationes-vol-4/

75. *Praedicationes (vol. 5)* (366 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/27/praedicationes-vol-5/

76. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 2)* (261 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/07/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-2/

77. *Praedicationes (vol. 6)* (308 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/29/praedicationes-vol-6/

78. *Creatori de limbă și de viziune poetică în literatura română (vol. 1)* (228 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/15/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-in-literatura-romana-vol-1/

79. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 3)* (308 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/07/31/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-3/

80. *Bucuria comuniunii (vol. 10)* (356 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/21/bucuria-comuniunii-vol-10/

81. Dorin Streinu, *Opere alese* (vol. 7) (241 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/23/dorin-streinu-opere-alese-vol-7/

82. *Vorbiri de Facebook (vol. 1)* (508 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/20/vorbiri-de-facebook-vol-1/

83. *Epilog la lumea veche I. 1 (ediția a doua)* (862 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/11/epilog-la-lumea-veche-i-1-editia-a-doua/

84. *Praedicationes (vol. 7)* (619 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/16/praedicationes-vol-7/

85. *Bucuria comuniunii (vol. 11)* (361 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/31/bucuria-comuniunii-vol-11/

86. *Atenție teologică* (216 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/03/04/atentie-teologica/

87. *Interviuri de conștiință [vol. 1]* (367 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/04/21/interviuri-de-constiinta-vol-1/

88. *Twitter pentru azi (vol. 5)* (59 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/21/twitter-pentru-azi-vol-5/

89. *Vezi ceea ce ești (vol. 1)* (80 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/24/vezi-ceea-ce-esti-vol-1/

90. *Fragmentarium (vol. 3)* (388 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/26/fragmentarium-vol-3/

91. *Vezi ceea ce ești (vol. 2)* (94 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/02/vezi-ceea-ce-esti-vol-2/

92. *Trei poeți și-un început de secol* (280 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/13/trei-poeti-si-un-inceput-de-secol/

93. *Vezi ceea ce ești (vol. 3)* (99 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/20/vezi-ceea-ce-esti-vol-3/

94. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 2)* (305 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/25/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-2/

95. *Studii literare (vol. 1)* (447 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/29/studii-literare-vol-1/

96. *Vezi ceea ce ești (vol. 4)* (101 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/05/vezi-ceea-ce-esti-vol-4/

97. *Traduceri patristice (vol. 4)* (427 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/10/traduceri-patristice-vol-4/

98. *Praedicationes (vol. 8)* (510 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/08/15/praedicationes-vol-8/

99. *The Sight of God in the Theology of Saint Symeon the New Theologian* (first book in english; my doctoral thesis) (499 pages)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/09/15/the-sight-of-god-in-the-theology-of-saint-symeon-the-new-theologian/

100. *Vorbiri de Facebook (vol. 2)* (393 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/07/vorbiri-de-facebook-vol-2/

101. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 4)* (441 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/20/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-4/

102. *Mâncăruri românești cu gust* (27 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/27/mancaruri-romanesti-cu-gust/

103. *Acatistul Sfinților pomeniți pe 31 octombrie* (27 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/29/acatistul-sfintilor-pomeniti-pe-31-octombrie/

104. *Studiu despre Viața Sfântului Macarie Romanul* (68 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/31/studiu-despre-viata-sfantului-macarie-romanul/

105. *Fragmentarium [vol. 4]* (502 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/11/29/fragmentarium-vol-4/

106. *Luceafărul. Comentariu literar* (156 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/18/luceafarul-comentariu-literar/

107. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 8)* (216 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-8/

108. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 1]* (283 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/08/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-1/

109. Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Dumnezeu e viu și prezent în lume prin slava Sa* (132 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/15/dumnezeu-e-viu-si-prezent-in-lume-prin-slava-sa/

110. Sfântul Apostol Pavel, *Epistola către Efeseni* (26 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/20/epistola-catre-efeseni/

111. *Cartea Sfântului Profet Ionas* (13 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/21/cartea-sfantului-profet-ionas/

112. *Cele 3 Epistole catolice ale Sfântului Apostol Ioannis* (25 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/23/cele-3-epistole-catolice-ale-sfantului-apostol-ioannis/

113. *Epistola catolică a Sfântului Apostol Iacovos, fratele Domnului* (20 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/30/epistola-catolica-a-sfantului-apostol-iacovos-fratele-domnului/

114. *Cartea Sfântului Profet Ioil* (17 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/04/cartea-sfantului-profet-ioil/

115. *Cărțile Sfinților Profeți Avdiu și Angheos* (16 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/10/cartile-sfintilor-profeti-avdiu-si-angheos/

116. *Epistola către Filippeni a Sfântului Apostol Pavlos* (19 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/13/epistola-catre-filippeni-a-sfantului-apostol-pavlos/

117. *Cântarea Cântărilor* (40 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/18/cantarea-cantarilor/

118. *Evanghelia după Marcos* (130 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/03/22/evanghelia-dupa-marcos/

119. *Epilog la lumea veche I. 2 (ediția a doua)* (952 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/05/16/epilog-la-lumea-veche-i-2-editia-a-doua/

120. *Teologia Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (397 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/12/teologia-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

121. *Praedicationes (vol. 9)* (675 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/29/praedicationes-vol-9/

122. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 2]* (303 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/07/07/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-2/

123. *Cartea Sfântului Profet Naum* (14 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/09/09/cartea-sfantului-profet-naum/

124. *Epistola către Galatei* (25 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/10/epistola-catre-galatei/

125. *Cartea Sfântului Profet Amvacum* (14 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/21/cartea-sfantului-profet-amvacum/

126. *Epistola către Colossei* (20 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/08/epistola-catre-colossei/

127. *Eminescu: între modernitate și tradiție. Importanța tradiției literare și spirituale românești pentru viziunea romantică eminesciană* (teză post-doctorală) (884 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/16/eminescu-intre-modernitate-si-traditie/

128. *Traduceri patristice (vol. 5)* (455 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/12/06/traduceri-patristice-vol-5/

129. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 5)* (289 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/12/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-5/

130. *Praedicationes (vol. 10)* (627 de pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/23/praedicationes-vol-10/

131. *Twitter pentru azi (vol. 6)* (100 de pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/twitter-pentru-azi-vol-6/

132. *Vorbiri de Facebook (vol. 3)* (190 de pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/vorbiri-de-facebook-vol-3/

133. *Evanghelia după Ioannis* (129 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/05/10/evanghelia-dupa-ioannis/

134. *Cartea Sfântului Profet Sofonias* (32 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/05/10/cartea-sfantului-profet-sofonias/

135. *11 elegii (comentariu literar)* (157 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/11-elegii-comentariu-literar/

136. *Epistola întâia către Timoteos* (41 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/epistola-intaia-catre-timoteos/

137. *Epistola a doua către Timoteos* (37 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/06/15/epistola-a-doua-catre-timoteos/

138. *Despre nimic* (conferință online) (54 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/07/27/despre-nimic-conferinta-online/.

139. *Cântările* (57 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/08/12/cantarile/.

140. Sfântul Sfințit Mucenic Antim Ivireanul, *Didahiile* (prima ediție actualizată) (350 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2016/08/25/sfantul-sfintit-mucenic-antim-ivireanul-didahiile-prima-editie-actualizata/.

141. *Praedicationes (vol. 11)* (698 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/10/19/praedicationes-vol-11/.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș